პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

წელიწადი მეცხრე

კომუნისტი

საქ. კომუნისტური პარტიის ცენტრალური და თბილისის
კომიტეტების
— და —
სრულიად საქართველოს
მუშათა, გლეხთა, წითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების
ცაკის ორგანო

რედაქცია
თბილისი, კამოს (ყოფ. დიდი მთავრის) ქ. № 68, მეორე სართული
რედაქციაში საქმეზე მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე
გარდა კვირა-უქმეებისა დილის 10 საათიდან და მის 12 საათამდე.
ტელეფ.) რედაქტორის 14—76
) მდივნის 10—58

მთავარი კანტორა თბილისი რუსთაველის პროსპ., № 84, ტელეფონი № 8—81.

ხელისმოწერის ფასი
მუშა - მოსამსახურეთათვის, გლეხების წითელარმიელების, მოწაფეების და მასწავლებლებ სათვის - 1 მან., დანარჩენებისათვის—1 მან., 30 კ.

საქართველოს ფარგლებში: ნონპარელის სტრიქონი ტექსტის ბოლოში—80 კაპ., ტექსტის შიგნით—1 მ. 60 კაპ.; საქართველოს გარეთ: ტექსტის ბოლოს ნონპარელის სტრიქ.—1 მ. 50 კაპ., ტექსტში—3 მან.; განცხადებელი, გარდა განცხადების ფასისა, იხდის 10 % საქალაქო გადასახადს. თუ განცხადება იბეჭდება ხუთჯერ ტექსტის შეუცვლელად—შეღავათი შეთანხმებით. მთავარ კანტორაში განცხადებები მიიღება 9-დან 3½ საათამდე. შემდეგ განცხადება ეღირება 20%-ით მეტი. სამგლოვიარო განცხადებები—15, 20 და 25 მან. „კომუნისტი"-ს ექსპედიცია მოთავსებულია კამოს ქ. № 68, ტელ. 5—43

დღიური

— გლეხთა აჯანყება იაპონიაში.
— ჩინეთში ძლიერდება ანტი-იაპონური მოძრაობა.
— პრესა პოლონეთის საპასუხო ნოტის შესახებ.
— გორასა და ნორისის გარშემო შექმნილ სიყალბის გამოკვლევა.
— გერმანიის მეცნიერები საბჭოთა კავშირის სამეცნიერო დაწესებულებათა შესახებ.
— ამხ. რუქუტაკი დანიშნულია შრომის და თავდაცვის საბჭოს რწმუნებულად გაზაფხულის თესვის კამპანიის ჩატარების საქმეში.

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

კვირა, 13 იანვარი 1929 წ. ყოველდღიური გაზეთი ფასი 5 კაპ. № 10 (2356)

ორშაბათს, 1929 წლის 28 იანვარს თბილისის მუშათა თეატრის შენობაში (კირკის ქუჩა)

მოწვეულია

თბილისის მე-9 პარტკონფერენცია

დღის წესრიგი:

1. პარტიის თბილისის კომიტეტის ანგარიში და კომკავშირის თბილისის კომიტეტის თანამოხსენება.
2. სარევიზიო კომისიის ანგარიში.
3. საქართველოს კომპარტიის (ბ) ცენტრალური საკონტროლო კომისიის მოხსენება.
4. მუშაობა იდეოლოგიურ ფრონტზე.
5. მუშაობა სოფლად.
6. არჩევნები.

საქართ. კომპარტიის (ბ) თბ. კომიტეტის პრეზიდიუმი.

„პრინციპიალური თანხმობა"

10 იანვარს პოლონეთის მთავრობამ პასუხი გასცა ლიტვინოვის მიერ 29 დეკემბერს გადაცემულ ნოტაზე, რომელშიაც საბჭოთა კავშირის მთავრობამ წინადადება მისცა პოლონეთის მთავრობას, რომ ამ სახელმწიფოების ურთიერთობაში დაუყოვნებლივ შესულიყო ძალაში კელოგის პაქტი ომის უარყოფის შესახებ. პოლონეთის მთავრობის ამ პასუხს დღევანდელ ნომერში ვბეჭდავთ.

თავის პასუხს პოლონეთის მთავრობა იძლევა საბჭოთა კავშირის მთავრობის წინადადების მიღებიდან 12 დღის გასვლის შემდეგ. პოლონური პრესა, ალბათ, არ უსაყვედურებს მას „აჩქარებას", როგორც გულმოდგინედ უსაყვედურებდა იგი საბჭოთა კავშირის მთავრობას. ასეთი დაგვიანება გასაგები იქნებოდა, რომ პოლონეთის მთავრობის პასუხი, საკითხის ყურადღებით შესწავლის შემდეგ, დადებითად და საბოლოო გადაწყვეტილებას შეიცავდეს. მაგრამ საქმე იმაშია, რომ პოლონეთის მთავრობის საპასუხო ნოტა მხოლოდ წინასწარ პასუხს წარმოადგენს. ნოტაში მოხსენებული ფრაზა, რომ პოლონეთის მთავრობა პრინციპიალურად მზად არის მიიღოს საბჭოთა კავშირის მთავრობის წინადადება, იკარგება მრავალ შენიშვნასა და საკითხში, რომელნიც ამცირებენ პრინციპიალურ თანხმობის მნიშვნელობას და აჭიანურებენ მის განხორციელებას. აქ დამახასიათებელია ის, რომ პოლონეთის ნოტის შენიშვნები და საკითხები წარმოადგენენ ყოველსავე იმის განმეორებას, რაც ამ ხნის განმავლობაში პოლონურ პრესაში იბეჭდებოდა და რაც დაწვრილებით გაირჩა ჩვენს პრესაში. მეტიც: საბჭოთა კავშირის მთავრობის პირველი—29 დეკემბრის—ნოტა უკვე შეიცავს პასუხს ყველა იმ საკითხზე, რომელიც აღძრულია პოლონეთის მთავრობის ნოტაში.

ასე, მაგალითად, 10 იანვრის ნოტაში, პოლონეთის მთავრობა უსაყვედურებს საბჭოთა კავშირის მთავრობას, რომ ამ უკანასკნელმა თავის წინადადებაში „გვერდი აუხვია" ფინეთის, ესტონეთის, ლატვიის და რუმინეთის მთავრობებს. როგორც საკავშირო მთავრობის პირველ ნოტაში, ისე იმ განმარტებებში, რომლებიც მიეცა პოლონეთის ელჩს მოსკოვში, და, ბოლოს, ჩვენს პრესაში არა ერთხელ აღნიშნულა, რომ ჩვენ მიერ წარდგენილი ოქმის მე-4 მუხლი გვერდს არ უხვევს არც ერთ სახელმწიფოს, რომელიც კი მოისურვებს შეუერთდეს ოქმს. რაც შეეხება ბალტიის სამ სახელმწიფოს, საბჭოთა მთავრობამ მათ იმიტომ არ მისცა ასეთი წინადადება, რომ ეს ქვეყნები, იმ ცნობების მიხედვით, რომლებიც ჩვენს განკარგულებაშია, დღემდე არ შეერთებიან ფორმალურად კელოგის პაქტს. პოლონეთის მთავრობა ისე გვაჩვენებს თავს, თითქოს ვერ ამჩნევს საბჭოთა კავშირის მთავრობის ამ არგუმენტაციას, და ისევ სვამს ამ საკითხს. ამავე დროს საბჭოთა კავშირის მთავრობას დღემდე არ მოეპოვება ცნობა, შეუერთდენ თუ არა ლატვია, ესტონეთი და ფინეთი პარიზის ხელშეკრულებას. საბჭოთა მთავრობის მიერ ამ მიმართულებით გადადგმული ყველა ნაბიჯი უშედეგოდ დამთავრდა. უფრო მეტიც: იმ 12 დღის განმავლობაში, რომელიც გავიდა საბჭოთა კავშირის მთავრობის პირველი ნოტის გადაცემიდან, მთელი დედამიწის პრესა არჩევს საბჭოთა კავშირის წინადადებას, ამ წინადადებას არჩევს ბალტიის ქვეყნების პრესაც. მაგრამ ამ პრესაში ერთი სიტყვაც კი არ არის ნათქვამი—შეუერთდა თუ არა ბალტიის ეს სამი სახელმწიფო კელოგის პაქტს. ეს აბიარებული, მეტი რომ არა ვთქვათ, დაფარვა იმისა, თუ რა დამოკიდებულება აქვთ ამ სახელმწიფოებს კელოგის პაქტთან, როგორც უკვე ჩვენმა პრესამ აღნიშნა, მრავალ ეჭვს იწვევს. ტყუილად კი არ სწერდა სულ რამდენიმე დღის წინად ფინური გაზეთი „ჰელსინგინ სანომატ"-ი—კელოგის პაქტთან შეუერთებლობას გამოჰყავს ის სახელმწიფოები იმ უხერხულ მდგომარეობიდან, რომელშიაც საბჭოთა მთავრობის წინადადების შემდეგ პოლონეთი ჩავარდაო.

დასასრულ, უნდა აღვნიშნოთ ის გარემოება, რომ თვით პოლონეთის ნოტა არ შეიცავს დადებით ფორმალურ მითითებას იმაზე, რომ აღნიშნული სახელმწიფოები კელოგის პაქტს შეუერთდნენ.

სარწმუნო ინფორმაციის მიუღებლობის საკითხი გაართულა იმ გარემოებამ, რომ საბჭოთა კავშირსა და შეერთებულ შტატებს შორის ნორმალური ურთიერთობა არ არსებობს, რამაც საბჭოთა კავშირის მთავრობას მოუსპო საშუალება პირდაპირ ვაშინგტონიდან მიეღო ცნობა იმ სახელმწიფოების შესახებ, რომელნიც პაქტს შეუერთდენ, საბჭოთა კავშირის მთავრობის ცდა—მიეღო ინფორმაცია საფრანგეთის მთავრობის შუამავლობით, უშედეგოდ დამთავრდა, თუმცა, კელოგის პაქტის მესამე მუხლის თანახმად, ჩრდილოეთ-ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა ვალდებული იყო ყველა იმ სახელმწიფოსათვის, რომელიც პაქტს შეუერთდებოდა, ეცნობებია ის, თუ რომელი ახალი სახელმწიფოები შეუერთდნენ პაქტს. მართალია, ამ პარაგრაფის პირდაპირი მნიშვნელობით ასეთ ვალდებულებას მხოლოდ მას შემდეგ უნდა ჰქონოდა ადგილი, როცა პაქტს დაამტკიცებდნენ მისი პირველი მონაწილენი, მაგრამ ასეთი იყო მხოლოდ პირვანდელი კონცეპცია. ეს კონცეპცია შეიცვალა იმ მომენტში, როდესაც კელოგმა ყველა სახელმწიფო არ მიიწვია პაქტზე ხელის მოსაწერად პარიზში.

საქმე, რა თქმა უნდა, ამაში არ არის, რომ პოლონეთის მთავრობა თანაუგრძნობდეს ჩვენ მიერ წარდგენილი ოქმის იდეას და რომ იგი ჩვენსავით მიილტვოდეს ამ ოქმის განხორციელებისაკენ, მას სრული საშუალება ჰქონდა (12 დღის განმავლობაში) შეეკითხოდა ბალტიის აღნიშნულ სამ სახელმწიფოს მთავრობებს, აგრეთვე რუმინეთის მთავრობას, და ფორმალურად ეცნობებია საბჭოთა კავშირის მთავრობისათვის, რომ აღნიშნული სახელმწიფოები შეუერთდნენ პაქტს. ასეთ შემთხვევაში საბჭოთა კავშირის მთავრობა დაუყოვნებლივ მისცემდა აღნიშნულ სახელმწიფოებს წინადადებას, რომ მათ მონაწილეობა მიეღოთ საბჭოთა კავშირის მიერ წამოყენებულ ოქმში.

პოლონეთის მთავრობა უსაყვედურებს საბჭოთა კავშირის მთავრობას, რომ ამ უკანასკნელმა „გვერდი აუხვია" ლატვიას, ესტონეთსა და ფინეთს, და ამავე დროს განსაკუთრებით აღნიშნავს იმ ფაქტს, რომ საბჭოთა კავშირის მთავრობამ საჭიროდ სცნო მიემართა ლიტვისათვის. ლიტვის მოწვევის საკითხის ფორმალურ მხარეს საბჭოთა კავშირის უკვე პირველი ნოტა აღნიშნავდა. ამავე ფორმალურ მხარეს აღნიშნავდა ჩვენი პრესაც. რაც შეეხება საკითხის რაობას, ლიტვინოვის მეორე ნოტაში მოხსენებული მოტივების დასამატებლად საჭიროთ მივაჩნია ხაზგასმით აღვნიშნოთ, რომ როდესაც საბჭოთა კავშირის მთავრობა იწვევდა ლიტვას, მშვენივრად იცნობდა ლიტვის მშვიდობიან პოლიტიკას და ეჭვი არ შეეძლო, რომ დადებით პასუხს მიიღებდა ამ წინადადებაზე. საბჭოთა კავშირის მთავრობა დარწმუნებული იყო, რომ ასეთ პასუხს მიიღებდა ლიტვის მთავრობისაგან იმიტომ, რომ, როგორც ვიცით, ლიტვა ერთად-ერთი ბალტიის სახელმწიფოა, რომელმაც საბჭოთა კავშირთან დასდო თავდაუსხმელობისა და ნეიტრალიტეტის ხელშეკრულება. საბჭოთა კავშირის მთავრობას არ შეეძლო ასეთივე მოლოდინი ჰქონოდა ბალტიის დანარჩენ სახელმწიფოებისაგან. ვინაიდან აღნიშნულმა სახელმწიფოებმა, პოლონეთის უშუალო გავლენით, უარი განაცხადეს მიეღო საბჭოთა კავშირის წინადადება საგარანტიო ხელშეკრულებათა დადების შესახებ. ამიტომაც თავის მეორე ნოტაში საბჭოთა კავშირის მთავრობა სამართლიანად გამოსთქვამს შიშს, რომ ბალტიის სახელმწიფოებისადმი მიმართვა, მათი პოლიტიკის უკვე საკმაოდ ნათლად გამორკვეული ტენდენციების მიხედვით, გააჭიანურებს საბჭოთა წინადადების რეალიზაციას.

ვერავინ ვერ უარჰყოფს იმ გარემოებას, რომ პოლონეთ-საბჭოთა კავშირის ურთიერთობის მოწესრიგება უდიდეს ფაქტორს წარმოადგენს აღმოსავლეთ ევროპის დამშვიდებისათვის. სწორედ ამიტომ საბჭოთა კავშირის მთავრობას საჭიროდ მიაჩნდა და მიაჩნია პოლონეთ-საბჭოთა ოქმზე ხელის მოწერა, ამავე დროს მას სრულებით არაფერი აქვს იმის საწინააღმდეგო, რომ ამ ოქმს დაუყოვნებლივ შეუერთდეს ყველა ის სახელმწიფო, რომელიც კი ამას მოისურვებს.

პოლონეთის პრესა ამტკიცებს, რომ ჩვენ ასეთი გზით გვსურს განვაცალკევოთ ბალტიის სახელმწიფოები. ასეთი „განცალკევების" საწინააღმდეგოთ საუკეთესო იარაღი ის იქნება, რომ აღნიშნული სახელმწიფოები დაუყოვნებლივ შეუერთდნენ ჩვენს ოქმს.

საჭიროა ცალკე შევჩერდეთ რუმინეთის საკითხზე. სწორედ ასე სჩადის საბჭოთა კავშირის მთავრობის მეორე ნოტა. პოლონეთის მთავრობა ისე გვაჩვენებს თავს, თითქოს არ ესმის ის სპეციფიური მიზეზები, რომელთა გამოც საბჭოთა კავშირის მთავრობას არ შეეძლო უშუალოდ მიემართა რუმინეთის მთავრობისათვის. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ საბჭოთა კავშირის მთავრობამ დღემდე არ იცის შეუერთდა რუმინეთი ფორმალურად კელოგის პაქტს თუ არა. ამის შესახებ პოლონეთის ნოტაშიაც არაფერია გარკვევით ნათქვამი. ის ამომწურავი პასუხი, რომელსაც საბჭოთა კავშირის მთავრობის მეორე ნოტა იძლევა რუმინეთის განზრახულ პროექტში მონაწილეობის საკითხის შესახებ, სავსებით დაუშვებლად და შეუძლებლად ხდის შემდგომ მიკიბულ-მოკიბულ პოზიციას ამ საკითხში.

საჭიროდ არ მიგვაჩნია შევჩერდეთ ისეთ „დაბრკოლებებზე", როგორიცაა პოლონეთის ნოტაში შეთხზული „სოლიდარული რატიფიკაცია კელოგის პაქტისა მის პირველ მონაწილეთა მიერ". საბჭოთა მთავრობის მეორე ნოტა კატეგორიულად უკუაგდებს ამ საბუთს. პოლონეთის მთავრობა თავის ნოტაში სცდილობს აღნიშნოს, რომ პაქტის რომელიმე პირველი მონაწილე შეიძლება იმის წინააღმდეგ წავიდეს, რომ კელოგის პაქტი ვადამდე შევიდეს ძალაში სახელმწიფოთა ერთი ჯგუფის ურთიერთობაში. ეს მაინცდამაინც ვერაფერი კომპლიმენტია იმ 15 სახელმწიფოსათვის, რომლებსაც პაქტზე უწერიათ ხელი.

თუ ის სახელმწიფოები, რომლებმაც ხელი მოაწერეს პარიზის ხელშეკრულებას, მიილტვიან იმისაკენ, რომ განახორციელონ ეს ხელშეკრულება, ვერც ერთი მათგანი წინააღმდეგობას ვერ გაუწევს საბჭოთა კავშირის მთავრობის წინადადებას.

პოლონეთის მთავრობას ჩვენ პასუხს ვაძლევთ მისი ნოტის მიღებიდან ერთი დღის გასვლის შემდეგ და, რა თქმა უნდა, პოლონური პრესა ისევ ახალ საყვედურებს გამოგვიცხადებს იმ „აჩქარებისათვის", რომლითაც საბჭოთა კავშირის მთავრობა მოითხოვს, რომ განხორციელდეს მისი წინადადება.

ჩვენ ეს ვიცით და ასეთ საყვედურებზე პასუხსაც არ ვიძლევით, ვინაიდან მშვიდობიანობის ყველა პატიოსანი მომხრე ჩვენს მხარეზეა.

ჩვენ არ გვინდა ხელი შევუწყოთ იმათ, ვინც სცდილობს გააჭიანუროს მშვიდობიანობის გარანტიების შექმნის საქმე, რათა რამდენიმე თვით მაინც შეინარჩუნოს მოქმედების თავისუფლება ომისათვის ნიადაგის მოსამზადებლად.

ჩვენ არ გვინდა ხელი შევუწყოთ იმათ, ვინც სპეკულიაციას ეწევა თვით კელოგის პაქტის შესაძლებელ ჩაშლაზე, ან მისი რატიფიკაციის გაჭიანურებაზე.

საბჭოთა მთავრობის მეორე ნოტის შემდეგ, ჩვენ ვიმეორებთ, რომ ადგილი აღარ აქვს კაზიუსტიკასა და მიკიბულ-მოკიბულობას. ყველა საკითხი გარკვეულია. პოლონეთის მთავრობას ყველა ელემენტი აქვს იმისათვის, რომ საბოლოო გადაწყვეტილება გამოიტანოს. ჩვენ ველით ნათელ, სწრაფ და გარკვეულ პასუხს ჩვენს წინადადებაზე.

ყოველი ახალი გაჭიანურება მთელ მსოფლიოს წინაშე გამოააშკარავებს, თუ ნამდვილად ვინ უწყობს ხელს ასეთ გაჭიანურებას.

„იზვესტია", 12 იანვარი.

პოლონეთის პასუხი და საბჭოთა მთავრობის საპასუხო ნოტა

პოლონეთი გაურბის საბჭოთა წინადადების მიღებას

საბჭოთა ნოტა ამსხვრევს პოლონეთის მთავრობის „არგუმენტაციას"

პოლონეთის ნოტა

მოსკოვი, 12 იანვარი. 10 იანვარს 21 საათსა და 30 წუთზე პოლონეთის რესპუბლიკის დროებითმა რწმუნებულმა მოსკოვში ზელენსკიმ საგარეო საქმეთა სახალხო კომისრის მოვალეობათა დროებით აღმსრულებელს ამხ. ლიტვინოვს გადასცა შემდეგი ნოტა:

„ბატონო სახალხო კომისარო! 1928 წლის 29 დეკემბრის ნოტით თქვენ ინებეთ და გვაცნობეთ, რომ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მთავრობა წინადადებას აძლევს პოლონეთის მთავრობას, რათა ორივე მხარემ განახორციელოს კელოგის 1928 წლის 27 აგვისტოს პაქტი იმ ვადამდე, რომელსაც ითვალისწინებს ამ პაქტის მე-3 მუხლი, ხოლო პაქტის განხორციელებას საფუძვლად დაედოს პოლონეთ - საბჭოთა ოქმი, რომლის პროექტი თქვენ დაურთეთ ზემოაღნიშნულ ნოტას.

ამით ვადასტურებ ხსენებული ნოტის მიღებას და, ჩემი მთავრობის დავალებით, პატივი მაქვს გაცნობოთ, ბატონო სახალხო კომისარო, შემდეგი:

პოლონეთის მთავრობა, რომლის მშვიდობიანი პოლიტიკა ყველა მეზობლის, მაშასადამე, საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მიმართაც ყოვლად უდავო ფაქტია, თავის გაოცებას გამოსთქვამს, რომ საკავშირო მთავრობამ შესაძლებლად ჩასთვალა აღნიშნული ნოტის გაგზავნის გამოყენება პოლონეთისათვის საყვედურის გამოსაცხადებლად იმის გამო, რომ დღემდე განხორციელებული არ არის ორივე სახელმწიფოს შორის დადებული სპეციალური ხელშეკრულებანი თავდაუსხმელობისა ან განიარაღების შესახებ. მიუხედავად ამისა, პოლონეთის მთავრობა დისკუსიის გამართვას არ აპირებს ამ თემაზე და მხოლოდ აღნიშნავს, რომ ზემოხსენებულ ნოტაში ამ მოლაპარაკებათა მსვლელობის ამბავი სწორედ არ არის გადმოცემული.

თქვენს ნოტაში აღძრული საკითხის შესახებ პატივი მაქვს გაცნობოთ, ბატონო სახალხო კომისარო, რომ ეს წინადადება პოლონეთის მთავრობისათვის წარმოადგენს გულმოდგინე შესწავლის საგანს.

პოლონეთის მთავრობა პრინციპიალურად მომხრეა მიიღოს წინადადება, მაგრამ, ამასთანავე, საშუალებას იტოვებს, რომ თავის მხრით წარუდგინოს საკავშირო მთავრობას ისეთი ცვლილებანი, რომლებსაც საჭიროდ დაინახავს წინადადების შესწავლის შემდეგ. გარდა ამისა, პოლონეთის მთავრობას სურს აღნიშნოს, რომ კელოგის პაქტის მე-3 მუხლი, რომელიც ამბობს: „ამ ხელშეკრულების რატიფიკაციას მოახდენენ აქ ჩამოთვლილი მაღალღირსეულნი ხელშემკვრელი მხარენი სათანადო კონსტიტუციების მოთხოვნილებათა თანახმად და მათ ურთიერთობაში ხელშეკრულება ძალას მოიპოვებს იმ დღიდან, როცა რატიფიკაციის სიგელები გადაიგზავნება ვაშინგტონში", — რომ ეს მე-3 მუხლი ყველა ხელმომწერს ავალებს სოლიდარულ სარატიფიკაციო პროცედურას, რომელზედაც დამოკიდებულია ამ პაქტის ძალაში შესვლა. პოლონეთის მთავრობა პაქტის ერთ-ერთი პირველი მონაწილეა და აღნიშნული მე-3 მუხლი მას განსაზღვრულ ვალდებულებას აკისრებს. ამიტომ მან წინასწარ მოლაპარაკება უნდა გამართოს პაქტის ინიციატორებთან და თავდაპირველ მონაწილეებთან ამ პაქტის ნაწილობრივი განხორციელების სხვანაირი წესის შესახებ, რომელიც თქვენს წინადადებაშია მოცემული. გარდა ამისა, პოლონეთის მთავრობას იმედი აქვს, რომ მე-3 მუხლში გათვალისწინებული პაქტის რატიფიკაცია მალე მოხდება, მაგრამ იგი საკავშირო მთავრობის ყურადღებას მიაქცევს იმ ფაქტზე, რომ არც ერთ პირვანდელ მონაწილე სახელმწიფოს, ამ ხელშეკრულების ინიციატორ სახელმწიფოებსაც კი, დღემდე მისი რატიფიკაცია არ მოუხდენიათ. მიუხედავად ამისა, იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ უახლოესი დრო სერიოზულად გამოარკვევს მდგომარეობას ამ თვალსაზრისით. ეს საშუალებას მისცემს ორივე მხარეს, რომ თქვენ მიერ წამოყენებული ოქმის საკითხში უფრო სწორი პოზიცია დაიჭირონ, ბატონო სახალხო კომისარო.

შემდეგ, პოლონეთის მთავრობას სურს აღნიშნოს, რომ თუმცა თქვენ პატივი ეცით პოლონეთს და გამოარჩიეთ იგი საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის სხვა უშუალო მეზობლებისაგან, მაგრამ პოლონეთის მთავრობა მაინც თავის გაოცებას გამოსთქვამს იმის გამო, რომ საკავშირო მთავრობამ თავის წინადადებაში გვერდი აუქცია ფინეთის, ესტონეთის, ლატვიის და რუმინეთის მთავრობებს და ამავე დროს მიმართა ლიტვას, რომელიც საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უშუალო მეზობელი არ არის და რომელსაც, როგორც ეს საკავშირო მთავრობამ იცის, არ სურს დაამყაროს დიპლომატიური ურთიერთობა პოლონეთთან. ასეთი დიფერენციაცია აძნელებს პოლონეთის მთავრობის მდგომარეობას, მით უმეტეს, რომ რუმინეთმაც და ბალტიის მხრის სახელმწიფოებმაც ამა თუ იმ ფორმით განაცხადეს სურვილი — შეუერთდნენ კელოგის პაქტს.

პოლონეთის მთავრობა მოაგონებს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მთავრობას შემდეგს: პოლონეთის მთავრობას ყოველთვის საჭიროდ მიაჩნია, რომ აღმოსავლეთი ევროპის მშვიდობიანობის პრობლემა ერთად განეხილათ დაინტერესებულ სახელმწიფოებს, ვინაიდან საკითხის მხოლოდ ასეთ გაგებას შეუძლია ნამდვილად უზრუნველჰყოს მშვიდობიანობის შენარჩუნება მსოფლიოს ამ ნაწილში. ამიტომ პოლონეთის მთავრობა თავის მოვალეობად სთვლის, ბატონო სახალხო კომისარო, უშუალოდ მიმართოს ამ სახელმწიფოებს და გამოარკვიოს მათი აზრი თქვენი წინადადების შესახებ, აგრეთვე გამოარკვიოს მათი პოზიცია იმ საკითხში, თუ რამდენად არის შესაძლებელი ხელის მოწერა ოქმზე, რომელიც საკავშირო მთავრობამ წარმოადგინა, თანახმად 1928 წლის 20 დეკემბერს გადმოცემული თქვენი ნოტისა.

მიიღეთ და სხვა. **ზელენსკი**".

საბჭოთა კავშირის პასუხი

მოსკოვი, 12 იანვარი. 11 იანვარს 23 საათზე საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარიატის ბალტიის მხრის და პოლონეთის განყოფილების გამგის მოადგილემ კარსკიმ ინახულა პოლონეთის რესპუბლიკის საქმეთა დროებითი რწმუნებული ზელენსკი და ამხ. ლიტვინოვის დავალებით გადასცა მას შემდეგი საპასუხო ნოტა:

„ბატონო რწმუნებულო!

1. ამით ვადასტურებ, რომ მივიღე თქვენი ნოტა ა. წ. 10 იანვრის თარიღით და 80-29 ნომრით, რომელიც შეიცავს თქვენი მთავრობის წინასწარ პასუხს ჩემს 1928 წლის 29 დეკემბრის ნოტაზე. პატივი მაქვს გთხოვოთ, ბატონო რწმუნებულო, აცნობოთ თქვენს მთავრობას შემდეგი:

საბჭოთა კავშირის მთავრობა კმაყოფილებით გაეცნო პოლონეთის მთავრობის განცხადებას, რომ იგი პრინციპიალურად მზად არის მიიღოს წინადადება საბჭოთა კავშირის და პოლონეთის რესპუბლიკის ურთიერთობაში პარიზის ხელშეკრულების (ომზე უარის თქმის შესახებ) ძალაში შესვლის დაჩქარების შესახებ. ამავე დროს საბჭოთა კავშირის მთავრობა მწუხარებას გამოსთქვამს იმის გამო, რომ აღნიშნულ ნოტაში არ არის პოლონეთის მთავრობის თანხმობა იმაზე, რომ დაუყოვნებლივ განხორციელდეს საბჭოთა მთავრობის წინადადება, რომელიც არც ერთ მხარეს არ აკისრებს რაიმე ახალ ვალდებულებას, გარდა იმისა, რაც მათ უკვე იკისრეს პარიზის ხელშეკრულების ძალით. ეს წინადადება იმდენად ნათლად და მარტივად მიაჩნდა საბჭოთა მთავრობას, რომ იგი ასეთსავე ნათელ და მარტივ პასუხს მოელოდა.

2. პოლონეთის მთავრობამ დაასახელა სხვადასხვა გარემოება, რომელნიც, მისი აზრით ხელს უშლიან იმას, რომ პოლონეთმა ხელი მოაწეროს საკავშირო მთავრობის მიერ წარდგენილ ოქმს. საკავშირო მთავრობის პოზიციის სრული გამორკვევისათვის ნებას მივცემ თავს შევჩერდე თქვენი ნოტის ცალკე მუხლებზე.

3. პოლონეთის მთავრობა განცვიფრებას გამოსთქვამს იმის გამო, რომ საკავშირო მთავრობის 29 დეკემბრის ნოტაში მოკლედ არის მოხსენებული მოლაპარაკება თავდაუსხმელობის პაქტის დადების შესახებ, რომელსაც წინად ადგილი ჰქონდა საბჭოთა მთავრობასა და პოლონეთს შორის. პოლონეთის მთავრობამ შესაძლოდ სცნო აღენიშნა, რომ ეს მოლაპარაკება ნოტაში არ არის სწორად გადმოცემული. ამის გამო საკმარისია მოვაგონოთ, რომ საბჭოთა მთავრობამ თავის დროზე პოლონეთის რესპუბლიკას და ბალტიის მხრის სახელმწიფოებს წინადადება მისცა შეიარაღებულ ძალთა პროპორციულად შემცირების შესახებ, მაგრამ ეს წინადადება მათ უარჰყვეს. შემდეგ, საკავშირო მთავრობამ წინადადება მისცა იმავე სახელმწიფოებს — ხელი მოეწერათ მასთან ერთად იმ პაქტზე, რომლებიც შეეხებოდნენ თავდაუსხმელობას და მტრულ დაჯგუფებებში მონაწილეობის მიუღებლობას. საკავშირო მთავრობა თავის წინადადებას არ უკავშირებდა არავითარ პირობას ან სხვა ისეთი საკითხების გადაჭრას, რომლებშიაც დაინტერესებულია საბჭოთა კავშირი. პოლონეთის მთავრობამ წამოაყენა სხვადასხვა პირობა, რითაც ფაქტიურად უარჰყო საკავშირო მთავრობის წინადადება იმის შესახებ, რომ ორივე მხარეს გადაჭრით ხელი აეღო თავდასხმაზე. ასეთია ზემოხსენებულ მოლაპარაკებათა ისტორია, რომლის უარყოფაც შეუძლებელია. აქ ზედმეტია იმ მიზეზების განხილვა, რომელთაც აიძულეს პოლონეთის მთავრობა თავდაუსხმელობის საკითხი დაეკავშირებინა ამა თუ იმ პირობასთან, ამან შეუძლებელი გახადა პაქტის დადება. საჭიროდ მიმაჩნია აგრეთვე აღვნიშნო, რომ პოლონეთის მთავრობა ამ პირობებს არ უკავშირებდა პარიზის ხელშეკრულებაზე (ომზე უარის თქმის შესახებ) ხელის მოწერას.

4. სწორედ ამ უკანასკნელმა გარემოებამ, ე. ი. იმან, რომ პოლონეთის მთავრობამ ყოველგვარი პირობის გარეშე ხელი მოაწერა პარიზის ხელშეკრულებას, რომელსაც შეუერთდა საბჭოთა კავშირიც, აიძულა საკავშირო მთავრობამ მიემართა პოლონეთისათვის 29 დეკემბრის ნოტით. საკავშირო მთავრობა ფიქრობდა, რომ რაკი პოლონეთმა შესაძლოდ სცნო საბჭოთა კავშირთან ურთიერთობაში, ყოველგვარი პირობის გარეშე, ეკისრა ვალდებულება ომზე უარის თქმის შესახებ, ამიტომ ის ყოველგვარი პირობის გარეშე დასთანხმდებოდა, რომ ამ ვალდებულებას მისცემოდა ფორმალური ძალა, მაგრამ თქვენი ნოტის უკანასკნელი აბზაცი, ბატონო რწმუნებულო, შეიძლება გაგებულ იქნას ისე, რომ პოლონეთის მთავრობა ოქმზე ხელის მოწერას უკავშირებს სხვა სახელმწიფოების მონაწილეობას მასში, ეს პირობა მით უფრო გაუგებარია, რომ თუ მომავალში ხელშეკრულება დაამტკიცა 15-მა სახელმწიფომ, რომელთაც უკვე ხელი მოაწერეს მას, იგი ავტომატიურად შევა ძალაში პოლონეთსა და საბჭოთა კავშირის შორის, დამოუკიდებლად იმისა, შეუერთდებიან თუ არა ხელშეკრულებას ბალტიის მხრის სახელმწიფოები. ძნელი გასაგებია, რატომ არ შეუძლია პოლონეთს იგივე ვალდებულება (საბჭოთა კავშირის მიმართ ომზე უარის თქმის შესახებ) მიიღოს ყოველგვარი პირობის გარეშე ეხლავე, დანარჩენ 14 სახელმწიფოს მიერ პაქტის დამტკიცებამდე,

5. საკავშირო მთავრობა მტკიცედ დარწმუნებულია, რომ საბჭოთა კავშირის და პოლონეთის მიერ აღნიშნულ ოქმზე ხელის მოწერა არა მარტო განამტკიცებს მშვიდობიან ურთიერთობას ორივე სახელმწიფოს შორის, არამედ მშვიდობიანობის უდიდესი ფაქტორი იქნება მთელ აღმოსავლეთ ევროპაში. მაგრამ, რაკი პოლონეთის მთავრობა სხვა შეხედულებისაა საბჭოთა კავშირსა და პოლონეთს შორის მტკიცე მშვიდობიანი ურთიერთობის მნიშვნელობაზე და რაკი იგი საჭიროდ სცნობს აღმოსავლეთ ევროპის სხვა სახელმწიფოების მონაწილეობას ოქმში, მისი არგუმენტები საფუძვლიანი და გასაგები იქნებოდა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საკავშირო მთავრობა შეუქმნიდა რაიმე დაბრკოლებას ამ ქვეყნების მონაწილეობას აღნიშნულ ოქმში. ნამდვილად კი საკავშირო მთავრობამ თავის 29 დეკემბრის ნოტაში სავსებით აშკარა და გარკვეული ფორმით განაცხადა, რომ ოქმს შეუძლია შეუერთდეს ყველა სახელმწიფო, რომელიც კი ამას მოისურვებს, მეტიც: მან იმავე ნოტაში თვით გამოსთქვა სურვილი, რომ ოქმში მონაწილეობა მიიღონ მისმა მეზობელმა სახელმწიფოებმა. ამავე ნოტაში აღნიშნულია, რომ საკავშირო მთავრობამ ჯერ - ჯერობით ანალოგიური წინადადებით მიმართა მხოლოდ ლიტვას, ვინაიდან, იმ ცნობების თანახმად, რომელიც მთავრობის განკარგულებაშია, ბალტიის მხრის დანარჩენ სახელმწიფოებს, ჯერ-ჯერობით სათანადოთ არ ჩამოუყალიბებიათ თავიანთი შეერთება პარიზის ხელშეკრულებასთან. პოლონეთის მთავრობისათვის გასაგები უნდა იყოს, რომ შეუძლებელია მიმართო წინადადებით ხელშეკრულების ძალაში შესვლის დაჩქარების შესახებ ისეთ სახელმწიფოებს, რომელთაც არ მოუწერიათ ხელი ამ ხელშეკრულებაზე ან არ შეერთებიან მას.

6. პოლონეთის მთავრობა 10 იანვრის ნოტაში განცვიფრებას გამოსთქვამს იმის გამო, რომ საკავშირო მთავრობამ ლიტვას მიმართა წინადადებით ოქმში მონაწილეობის შესახებ, მაშინ, როცა, რიგის ხელშეკრულების ძალით, ლიტვა არ არის საბჭოთა კავშირის მოსაზღვრე სახელმწიფო. საბჭოთა მთავრობას მეტი საფუძველი აქვს განცვიფრება გამოსთქვას პოლონეთის მთავრობის მოთხოვნის გამო ესტონეთის და ფინეთის მონაწილეობის შესახებ ოქმში, მაშინ, როცა ეს სახელმწიფოები კიდევ უფრო დაშორებულნი არიან ტერიტორიალურად პოლონეთის საზღვრებს. განსხვავება მხოლოდ იმაშია, რომ საბჭოთა კავშირსა, ფინეთსა და ესტონეთს შორის არ არსებობს სადაო საკითხები, რომელთაც შეუძლიათ გამოიწვიონ მშვიდობიანი ურთიერთობის დარღვევა მათ შორის, რის თქმაც არ შეიძლება პოლონეთ - ლიტვის ურთიერთობის შესახებ. ჯერ კიდევ ამ ცოტა ხნის წინად პოლონეთ - ლიტვის ურთიერთობა სერიოზულ შიშს იწვევდა და საფრთხეში აგდებდა ევროპის მშვიდობიანობას. თვით პოლონეთი შუამდგომლობდა ერთა ლიგის წინაშე, რომ ამ უკანასკნელს მიეღო ზომები საომარი მდგომარეობის მოსასპობად მასსა და ლიტვას შორის. ამიტომ საკავშირო მთავრობა ფიქრობდა, რომ პოლონეთი მიესალმებოდა საკავშირო მთავრობის მიერ ლიტვის რესპუბლიკისთვის მიცემულ წინადადებას ოქმში მონაწილეობის მიღების შესახებ.

7. პოლონეთის მთავრობა თავის ნოტაში თვით ცხადებს, რომ ბალტიის მხრის სახელმწიფოებმა მხოლოდ სურვილი გამოსთქვეს შეუერთდნენ პარიზის ხელშეკრულებას. აქედან გამომდინარეობს, რომ თვით შეერთებას არ ჰქონია ადგილი როგორც პოლონეთის მთავრობისათვის 29 დეკემბრის ნოტის გაგზავნამდე, ისე განსაკუთრებით მის შემდეგ. საკავშირო მთავრობა ცდილობდა დიპლომატიური გზით გამოერკვია ბალტიის სახელმწიფოთა ფორმალური დამოკიდებულება პარიზის ხელშეკრულებისადმი. საკავშირო მთავრობა ფიქრობს, რომ ამა თუ იმ ხელშეკრულებასთან შესაერთებლად არსებობს განსაზღვრული ფორმალური პროცედურა. როცა საკავშირო მთავრობას წინადადება მისცეს, შეერთებოდა პარიზის ხელშეკრულებას, მას, მისი შეკითხვის საპასუხოდ, მიუთითეს, რა ფორმით უნდა მოხდეს შეერთების აქტის ხელის მოწერა და შესრულება. მას შემდეგ, რაც საბჭოთა კავშირი შეუერთდა ხელშეკრულებას, საკავშირო მთავრობას, საფრანგეთის მთავრობის თავაზიანი შუამავლობით, ეცნობა, რომ შეერთებული შტატების მთავრობამ მიიღო ცნობად აქტი საბჭოთა კავშირის შეერთების შესახებ, რის დასადასტურებლად საკავშირო მთავრობას გამოუგზავნეს პარიზის ხელშეკრულების აქტი, დამოწმებული ბატონ კელოგის მიერ. რაკი ასეთი პროცედურა სავალდებულოა ყველა სახელმწიფოსთვის, რომელიც შეუერთდება ხელშეკრულებას მაშასადამე, ძნელი არ არის იმის გამორკვევა, თუ ბალტიის მხრის რომელი სახელმწიფო შეუერთდა პაქტს. საკავშირო მთავრობამ იცის, რომ ჯერ-ჯერობით ოფიციალურად კელოგის პაქტს შეუერთდა ლიტვის მთავრობა. როგორც კი განაცხადებს ოფიციალურად ბალტიის მხრის ესა თუ ის სახელმწიფო, რომ მას სურს შეუერთდეს პაქტს, საკავშირო მთავრობა მაშინვე მისცემს მას წინადადებას — შეუერთდეს საკავშირო მთავრობის ოქმს ხელშეკრულების სასწრაფოდ ძალაში შესვლის შესახებ. მანამდე საკავშირო მთავრობა განაგრძობს ცდას — გამოარკვიოს ბალტიის მხრის სახელმწიფოთა პოზიცია პარიზის ხელშეკრულების მიმართ. მან იცის, რომ ამასვე ცდილობს ლიტვის მთავრობა. საკავშირო მთავრობა მოხარული იქნება, თუ ასეთ ნაბიჯებს დაინახავს პოლონეთის მხრითაც.

8. სწორედ ასევე, თუ რუმინეთი, რომელთანაც საბჭოთა კავშირის დიპლომატიური ურთიერთობა არა აქვს, ეკუთვნის იმ სახელმწიფოთა რიცხვს, რომელნიც ფორმალურად შეუერთდნენ პარიზის ხელშეკრულებას, საკავშირო მთავრობა მზადაა წინადადება მისცეს მას — შეუერთდეს საკავშირო მთავრობის მიერ წარმოდგენილ ოქმს. სავსებით აშკარაა, რომ საბჭოთა მთავრობას, როდესაც იგი პარიზის ხელშეკრულებას უერთდებოდა, ფიქრობდა, რომ ამით ის რუმინეთის მიმართ, — იმ მომენტიდან, როდესაც ეს უკანასკნელი შეუერთდება ხელშეკრულებას, — კისრულობს ვალდებულობას უარჰყოს ომი, როგორც კონფლიქტების გადაჭრის საშუალება, თუმცა ამით ბოლო არ ელება არსებულ სადაო საკითხებს. ამიტომ საბჭოთა მთავრობას არ შეიძლება ჰქონდეს რაიმე იმის საწინააღმდეგო, რომ ეს ვალდებულება დაჩქარებით შევიდეს ძალაში მის და რუმინეთის მთავრობას შორის პოლონეთ - საბჭოთა კავშირის ოქმთან რუმინეთის შეერთების გზით, რაც გათვალისწინებულია ოქმის მეოთხე მუხლით. საკავშირო მთავრობა მოხარული იქნება, თუ პოლონეთის მთავრობა რაც შეიძლება ჩქარა გამოარკვევს და აცნობებს მას, შეუერთდა თუ არა რუმინეთი ფორმალურად პარიზის პაქტს და სურს თუ არა მას მონაწილეობა მიიღოს საკავშირო მთავრობის მიერ წარმოდგენილ ოქმში. ამგვარად, არგუმენტი რუმინეთის შესახებ არ შეიძლება ჩაითვალოს იმის საფუძვლიან მიზეზად, რომ პოლონეთის მთავრობა უარს ამბობს საკავშირო მთავრობის წინადადების დაუყოვნებლივ განხორციელებაზე.

9. რადგან საკავშირო მთავრობის წინადადების მიზანია — რაც შეიძლება დაჩქარებით შევიდეს ძალაში, თუნდაც რამდენიმე სახელმწიფოს შორის პარიზის ხელშეკრულება ომის უარყოფის შესახებ, ამიტომ საკავშირო მთავრობას არ შეუძლია არ შეეცადოს, რომ ამა თუ იმ სახელმწიფოს უარმა ან გაურკვეველმა პოზიციამ ოქმზე ხელის მოწერის საქმეში არ დააბრკოლოს თვით ოქმის, მაშასადამე, — პარიზის ხელშეკრულების, შემოღება იმ სახელმწიფოებს შორის, რომელნიც ადრე მოაწერენ ხელს ოქმს ან შეუერთდებიან მას.

10. საბჭოთა კავშირის წინადადების განხორციელების მეორე დაბრკოლებად პოლონეთის მთავრობის ნოტა სთვლის სოლიდარული სარატიფიკაციო პროცედურის ვალდებულებას, რომელიც ვითომ პარიზის ხელშეკრულებიდან გამომდინარეობს მისი პირვანდელი მონაწილეებისათვის. საბჭოთა კავშირის მთავრობა ვერ ხედავს ასეთ ვალდებულებას პარიზის ხელშეკრულებაში, რადგან იქ არსად არ არის ნათქვამი, რომ რატიფიკაცია ხელშეკრულებაზე ხელის მომწერ სახელმწიფოების მიერ უნდა მოხდეს ერთდროულად ან რომელიმე გარკვეული პროცედურის მიხედვით. ხელშეკრულება არ შეიცავს არავითარ შეზღუდვას მისი მონაწილეებისათვის მათ შეუძლიათ ერთმანეთს შორის დასდონ ხელშეკრულებანი და შეთანხმებანი, რომელთა შინაარსი არ ეწინააღმდეგება პარიზის ხელშეკრულებას. ამ შემთხვევაში საბჭოთა კავშირის მთავრობამ წამოაყენა მხოლოდ ის წინადადება, რომ პარიზის იგივე ხელშეკრულება შევიდეს ძალაში ორ სახელმწიფოს ან სახელმწიფოთა ჯგუფს შორის. რამდენადაც ხელშეკრულების ინიციატორები ან მონაწილენი სცდილობდნენ არსებული სამშვიდობო ურთიერთობის განმტკიცებასა და ომის მოსპობას საერთაშორისო პრაქტიკაში, მათ არ შეუძლიათ გაილაშქრონ რაიმე შეთანხმების წინააღმდეგ, რომელიც იმავე მიზნებს ისახავს, საბჭოთა კავშირის მთავრობა ფიქრობს, რომ როგორც საბჭოთა კავშირის, ისე პოლონეთის ხალხების ინტერესები და მათი მისწრაფება მშვიდობიანობისაკენ მოითხოვს, რომ რომელიმე მესამე სახელმწიფომ არ შექმნას დაბრკოლება ომის, როგორც ეროვნული პოლიტიკის იარაღის, უარყოფისათვის. საეჭვოა, რომ გამოინახოს მესამე ისეთი სახელმწიფო, რომელიც აშკარად შექმნის ამგვარ დაბრკოლებას.

11. პოლონეთის მთავრობა, ადასტურებს რა, რომ არც ერთ სახელმწიფოს იმ 15 სახელმწიფოთაგან, რომლებმაც ხელი მოაწერეს პარიზის ხელშეკრულებას, დღემდე არ მოუხდენია რატიფიკაცია, თავის ნოტაში იმედს გამოსთქვამს, რომ ამ სახელმწიფოების დამოკიდებულება ხელშეკრულებისადმი ახლო მომავალში გამოირკვევა. საბჭოთა კავშირის მთავრობა ფიქრობს, რომ ამ იმედმა არ უნდა დააბრკოლოს საკავშირო მთავრობის წინადადების მიღება პოლონეთის მიერ. აღნიშნულ ოქმზე ხელის მოწერის ფაქტს დიდი მორალური მნიშვნელობა ექნება პოლონეთ - საბჭოთა ურთიერთობისათვის იმ შემთხვევაშიაც, თუ პოლონეთის მთავრობის იმედი მეტად ოპტიმისტური არ გამოდგება და ოქმი ზედმეტი იქნება იმის გამო, რომ პარიზის ხელშეკრულება ძალაში შევა მის ყველა მონაწილის შორის. მით უფრო მეტი მნიშვნელობა ექნება მშვიდობიანობისათვის ხელის მოწერას იმ შემთხვევაში, თუ პარიზის ხელშეკრულების რატიფიკაცია 15 სახელმწიფოს შორის გაჭიანურდება უფრო ხანგრძლივი დროით.

12. ნებას ვაძლევ ჩემს თავს, ბატონო რწმუნებულო თქვენი მთავრობის ყურადღება მივაქციო ზემოაღნიშნულ მოსაზრებებს. ამასთან საკავშირო მთავრობა მოელის, რომ პოლონეთის რესპუბლიკის მთავრობა სასწრაფოდ გამოარკვევს თავის საბოლოო დამოკიდებულებას საბჭოთა კავშირის მიერ წარდგენილ ოქმისადმი და სათანადო წესით აცნობებს, რომ პოლონეთის მთავრობა მზადაა ფაქტიურად განახორციელოს ეს წინადადება.

მიიღეთ, ბატონო რწმუნებულო, ჩემი თქვენდამი ღრმა პატივისცემა.

საგარეო საქმეთა სახალხო კომისრის მოვალეობათა დროებით აღმსრულებელი **ლიტვინოვი**.

პოლონეთის საპასუხო ნოტის კომენტარიები

ფრანგული პრესა პოლონეთის პასუხის შესახებ

პარიზი, 11 იანვარი. „ტან"-ი კომენტარიებს უკეთებს პოლონეთის მიერ ლიტვინოვის წინადადებაზე გაცემულ პასუხს და აცხადებს, რომ პოლონეთის ნოტა, რომელიც პრინციპიალურად ღებულობს საბჭოთა წინადადებას, „ერთმანეთს უფარდებს კეთილ სურვილებსა და აუცილებლად საჭირო და უდიდეს სიფრთხილეს". გაზეთი კმაყოფილებით აღნიშნავს, რომ პოლონეთის ნოტის ძირითადი არგუმენტაცია ეთანხმება იმ მოსაზრებებს, რომლებიც გამოსთქვა „ტან"-მა ლიტვინოვის წინადადების შესახებ. „ტანი" წინადადებას აძლევს საბჭოთა მთავრობას, „არ გაუკვირდეს, რომ ვარშავას სურს წინასწარ ყურადღებით შეისწავლოს საბჭოთა წინადადების პირდაპირი და არაპირდაპირი შედეგები". გაზეთი იწონებს, რომ პოლონეთი მხოლოდ იმ პირობით არის მზად განიხილოს აღმოსავლეთ ევროპაში უშიშროების შექმნის საკითხი, თუ ამ საკითხის განხილვაში რუმინეთი და ბალტიის სახელმწიფოებიც მიიღებენ მონაწილეობას.

დასასრულ გაზეთი აღნიშნავს, რომ ლიტვის მიერ ესტონეთსა და ლატვიისათვის მიცემული წინადადება—შეუერთდნენ ლიტვინოვის ოქმს, „მეტი რომ არა ვთქვათ, მოულოდნელიაო". გაზეთი სვამს კითხვას—ამ შემთხვევაში კოვნო მოსკოვს ხომ არ უწყობს ხელს ვარშავის წინააღმდეგო.

„პარი სუარ"-ის აზრით, პოლონეთის პასუხი არსებითად პირდაპირ უარჰყოფს საბჭოთა წინადადებას, რომელმაც ფრანგულ პრესას საბაბი მისცა ბრალი დაედო საბჭოთა კავშირისათვის ფარულ ზრახვებსა და მანევრებშიაც კი ევროპის მშვიდობიანობის წინააღმდეგ. მაშინაც, როდესაც საბჭოთა კავშირი ახდენს თავისი არმიის რეორგანიზაციას, მაშინაც, როდესაც იგი წინადადებას იძლევა საყოველთაო განიარაღების შესახებ და მაშინაც, როდესაც თანხმობას აცხადებს ითანამშრომლოს ევროპის სახელმწიფოებთან მშვიდობიანობის განხორციელებისათვის—მის წინააღმდეგ ერთი და იგივე ბრალდებები გაისმის.

„მაგრამ საჭიროა ვთქვათ, —სწერს გაზეთი,—გვსურს თუ არა ვიმუშაოთ საერთაშორისო ურთიერთობის გაუმჯობესებისათვის და ბოლო მოვუღოთ დიპლომატიის საიდუმლო მახინაციებს, მწუხარებით უნდა აღვნიშნოთ, რომ პოლონეთმა ბოროტი ნებისყოფა გამოიჩინა საბჭოთა კავშირის ნამდვილი პაციფისტური წინადადების მიმართ. პოლონეთის პოზიცია გამოიწვევს საფრანგეთში კანონიერ უკმაყოფილებას პოლონეთისადმი. დაისმება კითხვა—ნამდვილად ანხორციელებს თუ არა ვარშავა მშვიდობიანობის იმავე პოლიტიკას, რომლის განხორციელებასაც სცდილობს ბრიანი. პოლონეთის მიერ საბჭოთა წინადადების მიმართ დაკავებული ორაზროვანი პოზიცია დიდი ყურადღების ღირსია". (ადს).

ხარკოვის „კომუნისტი" პოლონეთის ნოტის შესახებ

ხარკოვი 12 იანვარი. „კომუნისტი" ანალიზს უკეთებს პოლონეთის დიპლომატიის არგუმენტებს და ამჟღავნებს პოლონეთის ნამდვილ ზრახვებს. პოლონეთს არ სურს მოაწესრიგოს მშვიდობიანი დამოკიდებულება საბჭოთა კავშირთან ოქმის მოწერაზე. პრინციპიალური თანხმობის გამოცხადება მხოლოდ მყვირალა დეკლარაციას წარმოადგენს. პოლონეთს არ სურს მშვიდობიანობა. პოლონეთს არც ის შეუძლია, რომ მარტივად და აშკარად სთქვას, უარი, რადგან ეს გამოააშკარავებდა რომ მას მშვიდობიანობა არა სურს. მიკიბულ მოკიბულობა, გულუბრყვილო არგუმენტაცია და რაღაც მიზნისათვის დროს მოგების გულუბრყვილო სურვილი აშკარად მოწმობს მხოლოდ ერთს: როგორიც არ უნდა იყოს სამშვიდობო განცხადებები,—პოლონეთს არ სურს მშვიდობიანობა. (ადს).

გერმანული გაზეთების გამოძახილი

ბერლინი, 11 იანვარი. გერმანულმა გაზეთებმა ჯერ-ჯერობით უკომენტარიებოდ მოათავსეს პოლონეთის საპასუხო ნოტა, რომელიც საბჭოთა კავშირს გადაეცა. გამონაკლისს შეადგენს მხოლოდ „დეიჩე ალგემეინე ცეიტუნგ"-ი, რომელიც სწერს:

„პოლონეთის საპასუხო ნოტამ, ალბად, კმაყოფილების ღიმილი გამოიწვია ლიტვინოვის სახეზე, რადგან **იგი მოწმობს, რომ ვარშავა საგრძნობლად დაიბნა საბჭოთა წინადადების წინაშე.** ის გარემოება, რომ ნოტის ავტორები სცდილობენ გვერდი აუხვიონ საბჭოთა წინადადების დაუყოვნებლივ შესრულებას, დამაფიქრებელია. ეს ადასტურებს მოსკოვის შიშს პოლონეთის აგრესიულ ზრახვების შესახებ. ყოვლად გაუგებარია ნოტის ავტორების განცვიფრება იმის შესახებ, თითქოს საბჭოთა მთავრობამ გვერდი აუხვია განაპირა სახელმწიფოებს და რუმინეთს, რადგან ლიტვინოვის ნოტა გადაჭრით აცხადებს, რომ წარდგენილ ოქმს ყველა სახელმწიფოს შეუძლია შეუერთდესო. პოლონეთი დამრღვევ მუშაობას აწარმოებს იმ მიზნით, რომ მოსკოვს გადაჰკიდოს უკრაინელები და ბელორუსები. შახტის პროცესზე გამოირკვა, რომ პოლონეთის სამხედრო დაწესებულებები დაინტერესებულნი არიან საბჭოთა მრეწველობის უმნიშვნელოვანესი დარგების შეჩერებაში. ამ გარემოებამ თვალები აუხილა საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო მოღვაწეებს, ამიტომ პოლონეთთან მშვიდობიანობის დამყარება მოსკოვისათვის სერიოზულ საზრუნავს წარმოადგენს.

ის, ვისაც შეუძლია სტრიქონებს შუა კითხვა, გაარკვევს, ვის მხარეზეა კეთილი ნების ნაკლებობა, რომელიც ხელს უშლის პოლონეთის, საბჭოთა კავშირის და ლიტვას ურთიერთობაში ნერვიული და მწვავე მდგომარეობის მოსპობას და ამნაირად შეუძლებელს ხდის აღმოსავლეთ ევროპის დამშვიდებას". (ადს)

საკ. კ. პ. (ბ) ცეკა რადიოს გამოყენების შესახებ

მოსკოვი, 12 იანვარი. საკავშირო კომპარტიის (ბ) ცეკა გაეცნო მოსკოვის რადიოგადაცემის ცენტრის პროგრამას და მიზანშეწონილად სცნო მოაწყოს პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელ მუშაკების გამოსვლები მიკროფონთან. ლენინის ინსტიტუტს წინადადება მიეცა, გამოიყენოს რადიო ლენინიზმის პოპულარიზაციისათვის. კერძოდ მიზანშეწონილად იქნა ცნობილი ამხ. კრუპსკაიას გამოსვლა შემდეგ თემაზე: „როგორ სცხოვრობდა და რას ასწავლიდა ლენინი". (ცეკამ მიუთითა განათლების სახალხო კომისარიატს ს. მ. უ. საბჭოს, „ცენტროსოიუზს", მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს და საკავშირო პროფსაბჭოს რომ საჭიროა რადიოს უფრო ფართოდ გამოყენება ზეპირი განათლების მიზნებისათვის. (ცეკამ აგრეთვე მიუთითა მოსკოვის გაზეთებს და საკავშირო დეპეშათა სააგენტოს, მათი ყურადღება მიაქციონ რადიო-გადაცემის და რადიოფიკაციის საკითხების ფართოდ გაშუქებას და იმ საკითხების პროპაგანდას, რომლებიც დასმულია ამ დარგში (ცეკას და სახკომსაბჭოს დადგენილებებით. (ადს).

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კამათი საფრანგეთის დეპუტატთა პალატაში

ამხ. კაშენი ამხელს იმპერიალისტების მზადებას ომისათვის

დეპუტატთა პალატამ 317 ხმის უმრავლესობით 253 წინააღმდეგ ნდობა გამოუცხადა პუანკარეს

სამხედრო დიქტატურა მუკდენში.—მუკდენი დაემორჩილა ნანკინის მთავრობას

კამათი საფრანგეთის დეპუტატთა პალატაში

კაშენის განცხადება

პარიზი, 11 იანვარი. კომუნისტმა დეპუტატმა კაშენმა მთავრობის საერთო პოლიტიკაზე კამათის დროს განაცხადა:

„კომუნისტურ პარტიას არ აინტერესებს დღევანდელი საპარლამენტო კინკლაობა, რომელიც ჩრდილავს უდიდეს სოციალურ, ეკონომიურ და საერთაშორისო საკითხებს, რადგან მშრომელი მასები არაფერს მოიგებენ ამა თუ იმ ბურჟუაზიული მთავრობის კომბინაციებიდან. მოსახლეობის დიდი უმრავლესობისათვის ცხადი გახდება ძალა-უფლების გადასვლა ფინანსიური ოლიგარხიის ხელში, აგრეთვე ექსპლოატაციის გაძლიერება, ამიტომ მის უკმაყოფილების შესანელებლად და იმ მიზნით, რომ სიტყვიერი განცხადებით დააკმაყოფილოს ეს უმრავლესობა, პარლამენტის ეგრედ წოდებული მემარცხენე ნაწილი, რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში მონაწილეობას იღებდა მთავრობაში ამჟამად აცხადებს, რომ „ოპოზიციაში" გადადის. აქ გამოსული სოციალისტური და რადიკალური ლიდერების ზეზეური პოლიტიკური ფორმულები ვერ ჩაახშობენ ამ უკმაყოფილებას და ვერ შეაჩერებენ საგაფიცვო მოძრაობას. ვერ შეაჩერებენ აგრეთვე პროლეტარიატისა და წვრილი და საშუალო ბურჟუაზიის ფართო ფენების მიერ იმ ფაქტის გაგებას, რომ საფრანგეთი ომისკენ მიდის. საფრანგეთის მთავრობას პარლამენტში დასამტკიცებლად შეაქვს სამხედრო ბიუჯეტი, რომელიც ორჯერ სჭარბობს 1914 წ. ბიუჯეტს და თანდათან უფრო სწრაფად ვითარდება გაუგონარი შეიარაღება".

კაშენს ადგილიდან შეეკითხნენ: „რუსეთი?" ამაზე კაშენმა მოაგონა შეკითხვის ავტორებს, რომ მან ამას წინად პალატაში პასუხი გასცა იმათ, რომელნიც საბჭოთა კავშირის შესახებ შეეკითხნენ, და განაცხადა:

„როდესაც მოისურვებთ, — ჩვენ პალატაში გავმართავთ ამომწურავ დისკუსიას საბჭოთა რესპუბლიკების შესახებ"-ო.

„საყოველთაო შეიარაღება,— განაცხადა კაშენმა,—მხოლოდ იმას ნიშნავს, რომ ომი ახლო პერსპექტივად გადაიქცა. ინგლის-ამერიკის წინააღმდეგობათა ზრდა, რომელმაც მთელი ქვეყანა მოიცვა, ცხადჰყოფს, რომ მზადდება დედამიწის ხელახალი განაწილება და ბრძოლა მსოფლიო ჰეგემონიისათვის.

სამხრეთ-სლავიის ამბებს, იტალიასთან ამ სახელმწიფოს დამოკიდებულების პირობებში, სულ ადვილად შეუძლიათ ომი გამოიწვიონ. ნაციონალურ უმცირესობათა უფლებებისათვის მოძრაობის ძალით ჩახშობა ვერ გადასჭრის ნაციონალურ უმცირესობათა პრობლემას, როგორც ომის ერთ-ერთ წყაროს ევროპაში, იმ ევროპაში, რომელიც ვერსალის ხელშეკრულებამ ბალკანეთად გადააქცია".

შემდეგ კაშენმა პასუხი გასცა სოციალისტ-რადიკალების შეკითხვებს ადგილიდან უკრაინისა და საქართველოს შესახებ. კაშენმა მოაგონა შემკითხველებს, რა სთქვეს მათმა მეგობრებმა ინტერნაციონალიდან, იმ მეგობრებმა, რომლებმაც საქართველოში იმოგზაურეს და დაამოწმეს, რომ არასოდეს საქართველო თავისი ნაციონალურ და კულტურულ მშენებლობაში არ ყოფილა ისეთი ბედნიერი და დამოკიდებული, როგორც საბჭოთა ხელისუფლების დროს".

სოციალისტები ხმაურობით ხელს უშლიდნენ კაშენს, მაგრამ მან რენოდელის შეკითხვაზე ადგილიდან იმის შესახებ, რომ „საქართველოში ხვრეტიან არა მარტო სოციალისტებს, არამედ „ნაციონალ-კომუნისტებს" მოიყვანა შემდეგი ციტატა პერსილის მოხსენებიდან:

„საქართველოს ემიგრაციის დამღუპველ მუშაობას საბჭოთა საქართველოში არავინ არ უჭერს მხარს და არავინ თანაუგრძნობს".

„საბჭოთა კავშირი,—განაგრძო კაშენმა,— ფედერატიულად აერთიანებს ასზე მეტ ერებს და წარმოადგენს ნაციონალურ უმცირესობათა პრობლემის გადაჭრის ერთად-ერთ მაგალითს, რომლის გარეშე მხოლოდ ძალადობა და ომია".

სოციალისტებმა კვლავ ასტეხეს ხმაურობა, როცა კაშენმა აღნიშნა, რომ სოციალისტური ფრაქციის სახელით ოფიციალურად გამოსული ფროსარის განცხადებიდან ჩანს, რომ სოციალისტური პარტია აშკარად თანხმობას აცხადებს მთავრობაში მონაწილეობის მიღებაზე. ამასთან კაშენმა რენოდელს პირდაპირ დაუსვა კითხვა: მთავრობაში მონაწილეობის მომხრეა თუ არა იგი? ამაზე რენოდელმა უპასუხა: „სოციალისტები მხოლოდ პალატის მემარცხენე უმრავლესობას დაუჭერენ მხარს; მათ სამწუხაროდ მიაჩნიათ, რომ, კომპარტიის ტაქტიკის წყალობით, მემარჯვენეებმა 50 მანდატით მეტი მიიღეს"-ო.

ამის საპასუხოდ კაშენმა მოაგონა რენოდელს, რომ სოციალისტებმა, კომუნისტების მანდატების გადიდების შიშით, ხმა მისცეს ახალ საარჩევნო კანონს, ისინი პასუხისმგებელნი არიან პალატის რეაქციონური ფრთის გაძლიერებისათვის, ამასთან მან აღნიშნა, რომ უმნიშვნელოა ოპოზიცია იმ რადიკალებისა, რომელნიც ფაქტიურად ქედს იხრიან მსხვილი კაპიტალის წინაშე; მან აღნიშნა აგრეთვე, რომ სოციალისტები სცდილობენ მონაწილეობა მიიღონ მთავრობაში და რომ კომუნისტურ პარტიას შეუძლია მხოლოდ მიესალმოს ამას, რადგან მას სურს დაინახოს, თუ როგორ დაიწყებენ სოციალისტი მინისტრები მაროკოს ომის, გაფიცულთა წინააღმდეგ პოლიციის გამოსვლების და მთელი კაპიტალისტური რეჟიმის გამართლებას. (ადს).

რადიკალი მეიერის განცხადება

პარიზი, 11 იანვარი. ფროსარის შემდეგ მთავრობის საერთო პოლიტიკის შესახებ შეკითხვით გამოსულმა რადიკალ-სოციალისტმა მეიერმა რადიკალური პარტიის სახელით პუანკარეს რადიკალების ულრმესი პატივისცემა გამოუცხადა.

„მიუხედავად ამისა,—სთქვა მეიერმა, — პარტიამ უნდა აღნიშნოს, რომ პუანკარეს მთავრობაში ყოველი მინისტრი თავის საკუთარ პოლიტიკას აწარმოებს. რადიკალებს სურთ გაიგონ, ვისი პოლიტიკის გატარება აქვს განზრახული მთავრობას—მემარჯვენე თუ მემარცხენე ფრთებისა, რადგან მათი ხაზების შეთავსება შეუძლებელია. (ადს).

პუანკარე უპასუხებს შეკითხვებზე

პარიზი, 11 იანვარი. ჰავასის სააგენტო იუწყება: შეკითხვებზე პასუხის გაცემის დროს პუანკარემ გამოსთქვა გაკვირვება იმ ხმების გამო, თითქოს მან უარჰყო რადიკალების თანამშრომლობა მთავრობასთან. პუანკარე იგონებს ეროვნული მთლიანობის მთავრობის მიერ მიღწეულ შედეგებს, განსაკუთრებით ფრანკის და რენტის კურსის აღდგენას.

პუანკარემ ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ბიუჯეტის მუხლები არ არღვევენ კანონს, რომლითაც ეკლესია გამოყოფილია სახელმწიფოსაგან: პუანკარემ დაუმატა, რომ მას უძნელდება კაბინეტის რეკონსტრუქციის ჩატარება რადიკალების გარეშე, მაგრამ ბიუჯეტის მიღების აუცილებლობა, რეპარაციის საკითხთან დაკავშირებით, მოითხოვდა კაბინეტის შექმნის აუცილებლობას. შეიძლება ეს კაბინეტი არ არის ისეთი, როგორიც მას უნდოდა, მაგრამ იგი ისეთია, რომლის პროგრამაც ეთანხმება წინა კაბინეტის პროგრამას. ბიუჯეტის თავის დროზე დამტკიცება პუანკარეს მიაჩნია მთავრობის დამსახურებათ და აცხადებს, რომ 1930 წლის ბიუჯეტით გათვალისწინებული იქნება ეკონომიური და სოციალური ხასიათის გაუმჯობესებანი. პუანკარეს სიტყვით საკითხი იმაში მდგომარეობს, რომ გამორკვეული იქნეს—ამ საქმეს განაგრძობს ახლანდელი კაბინეტი თუ სხვა. ამჟამად მთავრობის კრიზისი იქნებოდა სერიოზული უბედურება, მაგრამ ამ შორიტების გამოსწორება შესაძლებელია, მაშინ, როდესაც რამოდენიმე კვირის შემდეგ მთავრობის კრიზისი გამოიწვევდა გაცილებით უფრო სერიოზულ შედეგებს (ადს).

პალატამ ნდობა გამოუცხადა პუანკარეს მთავრობას

პარიზი, 11 იანვარი. ჰავასის სააგენტო იუწყება, რომ დეპუტატთა პალატამ 317 ხმის უმრავლესობით 253-ის ხმის წინააღმდეგ უარჰყო მთავრობისათვის უნდობლობის გამოცხადების ვოტუმი, რომელიც შეიტანეს რადიკალ-სოციალისტებმა. (ადს).

სამხედრო დიქტატურა მუკდენში

მუკდენმა უარი განაცხადა დამოუკიდებელი საგარეო პოლიტიკის წარმოებაზე

პეკინი, 11 იანვარი. იაპონიის სააგენტო ნიპონ დემპოს ცნობით, ჩჟან სიუე-ლიანმა აცნობა იაპონიის კონსულს მუკდენში, რომ მუკდენის მთავრობა დაემორჩილა ნანკინის ნაციონალურ მთავრობას და რომ ამიტომ საგარეო პოლიტიკის ყველა საკითხი, მათ შორის მუკდენსა და იაპონიას შორის გადაუჭრელად დარჩენილი საკითხები, განსახილველად გადაეცემა ნაციონალურ მთავრობას. მუკდენის მთავრობა მოლაპარაკებას აწარმოებს მხოლოდ ადგილობრივი ხასიათის წვრილი საკითხების შესახებ. (ადს)

დაწვრილებითი ცნობები მუკდენის ამბების შესახებ

ხარბინი, 11 იანვარი. იაპონიის დეპეშათა სააგენტო ტოხო დაწვრილებით გადმოგვცემს მუკდენის ამბებს.

ჩჟან სიუე-ლიანის ჯარმა 10 იანვარს მოულოდნელად დაიჭირა არსენალი. ამავე დროს დააპატიმრეს მუკდენის ჯარის შტაბის უფროსი იან იუ-ტინი, ხეილუნცზიანის სამოქალაქო გუბერნატორი ჩან ინ-ხუაი და არსენალის უფროსის თანაშემწე ვან ჩი-ინი.

სააგენტოს გადმოცემით, ხსენებულ პირთა დაპატიმრება აიხსნება იმ უთანხმოებით, რომელიც არსებობდა მათსა და ჩჟან სიუე-ლიანის ჯგუფს შორის დროშის შეცვლის დიპლომატიურ და სამხედრო საკითხებში.

ამ პირთა გარდა, დააპატიმრეს ტელეგრაფის სააგენტოს უფროსი ჩანშენი.

სააგენტო იუწყება, რომ, პოლიტიკური წრეების აზრით, ჩჟან სიუ-ლიანის ნაბიჯები დადასტურებულ იქნა ნაციონალური მთავრობის მიერ.

მეორე ვერსიით, რომელსაც იგივე სააგენტო გადმოგვცემს, ჩჟან სიუე-ლიანმა სადამოს მთავარ შტაბში მიიწვია იან იუ-ტინი და ჩან ინ-ხუაი და მოათავსა ისინი ერთ ოთახში, რომელსაც შემდეგ ჯარისკაცები შემოერტყა. ჩჟან სიუე-ლიანის ამ განკარგულების შემდეგ იან იუ-ტინსა და ჩან ინ-ხუაის გამოუცხადეს საბრალმდებლო ოქმი, ხოლო სასტიკი დაკითხვის შემდეგ, ორივე დაპატიმრებული იმავე ოთახში დახვრიტეს.

იმ პოლიტიკურ გადატრიალებასთან დაკავშირებით, რომელიც მუკდენში მოახდინა ჩჟან სიუე-ლიანმა, სააგენტოს ცნობით, ყველა თვალსაჩინო პირი, რომელნიც იან იუ-ტინის ჯგუფს ეკუთვნიან, იმ საფრთხის გამო, რომელიც მათ მოელის, ან იაპონიის კონცესიის ტერიტორიაზე იმალებიან, ან სასწრაფოდ გარბიან დაირენის მიმართულებით. (ადს)

ჩჟან სიუ-ლიანის წინადადება მონღოლეთს

ხარბინი, 11 იანვარი. ჩჟან სიუე-ლიანმა წინადადება მისცა შიდა-მონღოლეთის თავადებს — აღმართონ გომინდანის დროშა. (ადს)

ანტი-იაპონური მოძრაობის გაძლიერება ჩინეთში

შანხაი, 11 იანვარი. ხანკოუში პოლიციელები აძლიერებენ კონცესიების დაცვას—ქუჩებში აწყობენ ბარიკადებს.

იაპონიის კონსულსა და ნანკინის მთავრობის საგარეო საქმეთა კომისარს შორის მოლაპარაკებაა. რეიტერის სააგენტოს ცნობით, ანტი-იაპონური აგიტაცია ხანკოუში ძლიერდება და მოსახლეობა უფრო და უფრო მტრულად უყურებს იაპონელებს.

ჩინური წყაროებიდან მიღებული ცნობებით, იაპონიის კონცესიაზე გაიფიცა 9,000 კაცი. ჩინური პრესა აღნიშნავს, რომ ანტიიაპონური ორგანიზაციები ჩინეთის ყველა კუთხიდან ფულს გზავნიან ხანკოუში გაფიცვის დასახმარებლად. (ადს).

ვან ჩჟენ-ტინის განცხადება

შანხაი, 11 იანვარი. საგარეო საქმეთა მინისტრმა ვან ჩჟენ-ტინმა პრესაში გამოქვეყნებულ განცხადებაში აღნიშნა, რომ „ჩინეთის სატარიფო ავტონომია ოცნება აღარ არის, იგი ნამდვილი ფაქტია"-ო.

ვან-ჩჟენ-ტინმა იმედი გამოსთქვა, რომ 1930 წლის იანვრისათვის მიღწეული იქნება შეთანხმება, რომლის თანახმადაც სახელმწიფოები უარს განაცხადებენ ექსტერიტორიალობის უფლებაზე. შემდეგ ვან ჩჟენ-ტინმა აღნიშნა, რომ „დაუშვებელია" უცხოელთა ჯარის კვლავ დარჩენა ჩინეთის ტერიტორიაზე, რასაც ადგილი აქვს იმ ოქმის მიხედვით, რომელიც ბოქსერთა ბრძოლის დროს დაიდო. (ადს).

„კომუნისტური პროპაგანდის აცილება"

ხარბინი, 11 იანვარი. პოლიციის უფროსმა ჩუნლინმა ბრძანება გასცა სადამოებსა და კონცერტებზე პოლიციის კონტროლის გაძლიერების შესახებ. ბრძანების მიზანია „კომუნისტური პროპაგანდის აცილება". პოლიციელებს ბრძანება აქვთ მიცემული, რომ პოლიციის სპეციალური რაზმები გაგზავნონ იმ კონცერტებსა და სადამოებზე, რომლებსაც საბჭოთა მოქალაქენი აწყობენ. წარმოდგენები ებრაულ ენაზე აკრძალულია. გაზეთი „გუნ-ბაო", რომლის რედაქტორადაც თეთრგვარდიელი ივანოვია, აღნიშნავს, რომ ეს ბრძანება წარმოადგენს საბჭოთა მოქალაქეების უფლების შეზღუდვას ემიგრანტების სასარგებლოდ. (ადს).

მდგომარეობა ავღანისტანში

ავღანისტანი ფადიშაჰის ფირმანის გამო

ქაბული, 11 იანვარი. დამატებით გვატყობინებენ ფადიშაჰ ამანულას მიერ გამოცემული ფირმანის (ბრძანების) შემდეგ პუნქტებს:

გაუქმდა სამხედრო ბეგარა და მასთან დაკავშირებული ღონისძიებები (მოსახლეობის აღრიცხვა, ჯარში გასაწვევი მოწმობების გაცემა). ჯარში გაწვევა მომავალში მოხდება თემებს შორის განაწილების გზით. დაარსდა მუხტასიბების (კონტროლიორების) ინსტიტუტი „ზნეობისა" და შარიათის წესების დაცვისათვის თვალყურის სადევნებლად. მუხტასიბებს უფლება მიეცათ დააწესონ სასჯელი შარიათის მიხედვით. მუხტასიბები უნდა აირჩიონ ადგილობრივმა ულემებმა. გაუქმდა 1928 წლის აგვისტოში პაგმანის ჯირგის მიერ მიღებული დადგენილება. ამ დადგენილების ძალით, ავღანისტანში შემოსვლა აეკრძალა ყველა ულემს, რომელმაც სწავლა დივბენდში დაასრულა. იმ ულემებს, რომელთაც დივბენდი (უმაღლესი მუსლიმანური სასულიერო აკადემია ინდოეთში) დაუსრულებიათ, ნება ეძლევათ იცხოვრონ ავღანისტანში და იმუშაონ სხვა ულემებთან თანასწორად. გაუქმდა ბრძანება, რომლის ძალითაც მამაკაცებისათვის სავალდებულო იყო ევროპიული ტანისამოსის ტარება (ადს)

„ტაიმს"-ის ცნობა პოლკოვნიკ ლოურენსის შესახებ

ლონდონი, 12 იანვარი. „ტაიმს"-ი ლაჰორიდან იუწყება, რომ აქ მირამშაჰიდან (ინდოეთის ჩრდილო-აღმოსავლეთი პროვინცია) ჩამოვიდა პოლკოვნიკი ლოურენსი, რომელიც ინგლისში მიემგზავრება.

„ტაიმს"-ის კორესპონდენტთან საუბრის დროს ლოურენსი კატეგორიულად უარჰყოფდა რაიმე დამოკიდებულებას ავღანისტანის ამბებთან.

„ტაიმს"-ის ცნობა აშკარად ხდის იმას, რომ ინგლის-ინდოეთის მთავრობის ოფიციალური განცხადება, თითქოს ლოურენსი ავღანისტანში მომხდარი ამბების წინ სანაპირო რაიონიდან შიდა ინდოეთში გადაიყვანეს, სიცრუეს წარმოადგენს, ნამდვილად ლოურენსი უკანასკნელ დღემდე სანაპირო რაიონში იყო. (ადს).

ფადიშაჰ ამანულას დათმობა

რათა ინგლისს არ ესარგებლნა მისივე აგენტების მიერ გაღვივებული სამოქალაქო ომით ავღანისტანში და ბოლო არ მოეღო ამ ქვეყნის დამოუკიდებლობისათვის, ავღანისტანის მთავრობას ან სასწრაფოდ უნდა გაესრისა მეამბოხეთა რეაქციონური მოძრაობა ან უნდა შეთანხმებოდა აჯანყებულ ტომებს. ამანულა - ხანმა ვერ მოახერხა რამდენიმე მძლავრი შეტევით ბოლო მოეღო მეამბოხეთათვის. ამიტომ მის წინაშე წარმოსდგა საკითხი გაჭიანურებული ომის მოსპობის შესახებ — თუნდაც დათმობის გზით.

ფადიშაჰმა ქაბულში მიიწვია მუსლიმანთა უმაღლესი სამღვდელოების (ულემების) თათბირი და, მასთან თანხმობით, გამოაქვეყნა დეკრეტი ზოგიერთი, უმთავრესად რელიგიურ - ყოფა-ცხოვრებითი ხასიათის, რეფორმების გაუქმების შესახებ. რადგან რეაქციონურმა სამღვდელოებამ, ფეოდალებმა და ინგლისის აგენტებმა მოახერხეს მთავრობის წინააღმდეგ ბნელი ტომების ამხედრება, ამიტომ ამანულა ხანი დასთანხმდა, რომ გადაესინჯა თავისი პროგრამა და გაეუქმებინა კერძოდ, კანონები ქალთა თანასწორუფლებიანობის შესახებ. ამნაირად ავღანისტანის კულტურულ - ყოფა-ცხოვრებითი ევროპეიზაცია რამდენიმე ხნით შეფერხდა.

მაგრამ, რასაკვირველია, რეაქციონერებისა და მათი მფარველი ინგლისისათვის ასეთი დათმობა, უნდა ვიფიქროთ, საკმაო არ იქნება. როდესაც ფეოდალური ხანები, ტომთა ბელადები და მოლები აჯანყებას აწყობდნენ, ისინი, თუმცა ისლამის დამცველების სახელით მოქმედებდნენ, მაგრამ უფრო თავიანთ მიწა-წყალზე შემოსავალზე და პრივილეგიებზე ზრუნავდნენ. ისინი სცდილობენ სავსებით აღადგინონ თავიანთი პრივილეგიები. ამიტომ ძნელია იმის თქმა, დაკმაყოფილდებიან თუ არა ისინი ფადიშაჰის დათმობით, თუმცა შესათანხმებლად ამანულა-ხანმა დაარსა რაღაც „ზედა პალატის" მსგავსი, რომლის დასტურის გარეშე ძალაში ვერ შევა ვერც ერთი კანონი.

ამჟამად ჩვენს განკარგულებაში მეტად მცირე მასალაა იმისათვის, რომ შესაძლებელი იყოს სრული სისწორით შეფასება ავღანისტანის მთავრობის ნაბიჯებისა. ცხადია მხოლოდ ერთი: როგორც შინაგან, ისე საგარეო პოლიტიკური სიტუაცია (იგულისხმე ინგლისის როლი), არ არის ხელსაყრელი ბრძოლის განსაგრძობად. ამიტომ მიმდინარე მომენტში ყველაზე უფრო ხელსაყრელ ტაქტიკად ამანულა-ხანმა დათმობის ტაქტიკა სცნო. უკვე ერთხელ, 1924 წელს, რეაქციონური აჯანყების ზეგავლენით ფადიშაჰმა ერთი ნაბიჯი გადადგა, უკან და ამ გარემოებამ ხელი არ შეუშალა მას გამაგრების შემდეგ წინ გადაედგა ორი ნაბიჯი. ეჭვს გარეშეა, რომ დღევანდელ დათმობას მხოლოდ დროებითი ხასიათი აქვს. და ეს იმიტომ კი არა, რომ ასეთია „პროგრესიული" ფადიშაჰის სურვილი. ავღანისტანის ევროპეიზაცია აუცილებელი პირობაა ამ ქვეყნის ეკონომიური განვითარებისათვის და სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისათვის და ავღანისტანში, მიუხედავად დროებითი მარცხისა, დღითი-დღე მაგრდებიან და მრავლდებიან ის ელემენტები, რომელთაც ეს ჭეშმარიტება მტკიცედ შეითვისეს.

„პრავდა"-ს მიმოხილვა, 12 იანვარი.

გაზაფხულის თესვის კამპანიის ჩატარებლად

მოსკოვი, 12 იანვარი. საკავშირო სახალხო კომისართა საბჭომ შრომისა და თავდაცვის საბჭოსთან ერთად განიხილა საბჭოთა კავშირის სახელმწ. საგეგმო კომისიის მოხსენება გაზაფხულის თესვის კამპანიის ჩატარების შესახებ. განიხილა აგრეთვე ამ კამპანიასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა გასატარებლად საკავშირო ფინანსების მიწოდების საკითხები. საბჭოთა კავშირის სახკომსაბჭომ აღნიშნა, რომ ამინდის არახელსაყრელი პირობების გამო 1928 წლის შემოდგომის თესვის კამპანიაში კავშირის მრავალ ადგილას ვერ შესრულდა ნათესის სივრცის გაფართოების გეგმა. ეს დანაკლისი შევსებულ უნდა იქნას გაზაფხულის კამპანიაში, ამასთან გადამჭრელი ზომები უნდა მივიღოთ საშემოდგომო მარცვლეული კულტურების სივრცის შემდგომი გაფართოებისათვის. საბჭოთა კავშირის სახკომსაბჭო, იღებს რა მხედველობაში დირექტივებს ნათესის სივრცის 7 პროც.-ით გაფართოების, ხოლო მოსავლიანობის 3 პროც.-ით გადიდების შესახებ, ავალებს რ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკის მთავრობას — 1929 წლის გაზაფხულის კამპანიაში უზრუნველჰყოს, რომ მარცვლეული კულტურებით დაითესოს 48 მილიონი ჰექტარი. აქედან საბჭოთა მეურნეობებში—420.000 ჰექტარი და კოლმეურნეობებში — 1.300.000 ჰექტარი უკრაინის საბჭოთა სოც. რესპუბლიკის მთავრობას მიეცა დირექტივა — მარცვლეული კულტურებით დათესოს 12 მილიონი ჰექტარი, აქედან საბჭოთა მეურნეობებში—170.000 ჰექტარი, ხოლო კოლმეურნეობებში 160.000 ჰექტარი. დანარჩენ მოკავშირე რესპუბლიკების მთავრობებს დაევალათ გამოარკვიონ მარცვლეული ნათესის გადიდების რაოდენობა გაზაფხულის თესვის კამპანიაში და ამის შესახებ აცნობონ შრომისა და თავდაცვის საბჭოს 20 იანვრამდე.

საბჭოთა კავშირის სახკომსაბჭო რ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკის და უკრაინის ს: ს: რესპუბლიკის მთავრობების განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაქცევს იმას, რომ მარცვლეული კულტურების ნათესის სივრცე აღდგენილ იქნას იმ რაიონებში, სადაც 1928 წლის შემოდგომის ნათესი დაილუპა. ამავე დროს მიღებულ უნდა იქნას ზომები ხორბალის საგაზაფხულო ნათესის გასაფართოებლად სამხრეთ რაიონებში და რ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკის აღმოსავლეთ რაიონებში. ღარიბ და საშუალო მეურნეობათათვის თესლის სესხად დასარიგებლად საკავშირო სახკომსაბჭომ გადასდო 245,8 ათასი ტონა მარცვლეული. ამ რაოდენობიდან რ. ს. ფ. ს: რ: მთავრობისათვის დანიშნულია 93,3 ათასი ტონა და უკრაინის ს. ს. რ. მთავრობისათვის 147,6 ათასი ტონა. საბჭოთა კავშირის ვაჭრობის სახ. კომისარიატს წინადადება მიეცა სასწრაფოდ დააწესოს სათესლე მასალის რაიონებისათვის დაგზავნის წესი და ვადები. საბჭოთა კავშირის ვაჭრობის სახ. კომისარიატმა პურის დამამზადებლებს უნდა მისცეს დირექტივა იმის შესახებ, რომ დაუშვებელია სათესლე მასალის ჩაბარება და დაგზავნა მოკავშირე რესპუბლიკების მიწათმოქმედების სახ. კომისარიატების მიერ დაწესებულ კონდიციებზე ნაკლები რაოდენობით. პასუხისგებაში უნდა იქნან მიცემული ისინი, რომლებიც დაარღვევენ ამ წესებს. საბჭოთა კავშირის ვაჭრობის სახ. კომისარიატს დაევალა, გამოსცეს ინსტრუქცია იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა ხდებოდეს წმინდა ხორბლის და გაუმჯობესებული თესლის გადაცვლა მარცვლეულზე წისქვილებში, ელევატორებში და მისაღებ პუნქტებში. საბჭოთა კავშირის სახკომსაბჭომ წინადადება მისცა მოკავშირე რესპუბლიკების მთავრობებს — უზრუნველჰყონ სათესლე მასალის გაწმენდა შემდეგ [illegible] 30 [illegible] რესპუბლიკაში [illegible] პროც.-ისა, [illegible] რესპუბლიკაში არა ნაკლებ 60 პროც.-ისა [illegible] რესპუბლიკაში არა ნაკლებ 50 პროც.-ისა.

მოკავშირე რესპუბლიკების მთავრობებმა უნდა მოაგვარონ იმ ტრიერებისა და მარცვლეულის საწმენდი სხვა მანქანების სათანადოდ გამოყენება, რომლებიც ეკუთვნიან სახელმწიფო ორგანოებს და კოოპერატიულ ორგანიზაციებს. ამ მიზნით, 2 მახლობელი თვის განმავლობაში დასახელებულ უნდა იქნენ ის რაიონები, სადაც იმუშავებენ მარცვლეულის გამწმენდი მანქანები. სადგილ - მამულო ორგანოებსა და საბჭოთა მეურნეობებს შორის (რომლებსაც მოეპოვებათ მარცვლეულის საწმენდი მანქანები), უნდა დაიდოს განსაკუთრებული შეთანხმება, რომელიც უზრუნველჰყოფს მანქანების თავის დროზე გამოყენებას.

მარცვლეულის გაწმენდასთან დაკავშირებული ხარჯებისათვის სახკომსაბჭომ გადასდო 1.750.000 მანეთი, აქედან 250.000 მანეთი ტრიერების საუკეთესო მუშაობისათვის პრემიების მისაცემად.

მოკავშირე რესპუბლიკებმა უნდა მიიღონ ზომები, რომ გამქირავებელმა პუნქტებმა უკეთ გამოიყენონ სასოფლო - სამეურნეო მანქანები და იარაღები. კერძოდ, მიღებულ უნდა იქნას ისეთი ზომები, რომლებიც უზრუნველჰყოფენ ტრაქტორების სავსებით გამოყენებას, აგრეთვე ზომები მავნებლებთან ბრძოლისათვის. კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები სავსებით უნდა იქნან უზრუნველყოფილნი იმ საშუალებებით, რომლებიც საჭიროა მავნებლებთან საბრძოლველად. იმ მიზნით, რომ უზრუნველყოფილ იქნან ღონისძიებანი მომავალი თესვის კამპანიის ჩასატარებლად, სახკომსაბჭომ წინადადება მისცა საბჭოთა კავშირის ფინსახკომს — გაითვალისწინოს მეორე კვარტალში ამისათვის საჭირო ხარჯები 59,8 მილიონი მანეთის რაოდენობით. ამ თანხიდან 29 მილიონი [illegible] უნდა იქნას ცენტრალური სასოფლო-სამეურნეო ბანკის კაპიტალის შესავსებად, 4 მილიონი მანეთი — გვალვასთან საბრძოლველად, 10,8 მილიონი მანეთი — მოუსავლიანობასთან საბრძოლველად უკრაინაში და 16 მილიონი მანეთი — სხვა ღონისძიებათა გასატარებლად გაზაფხულის თესვის კამპანიაში.

თესვის კამპანიის ღონისძიებათა განსახორციელებლად მესამე კვარტალში სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გაღებულ უნდა იქნას 6.350.000 მანეთი. ცენტრალურ სასოფლო - სამეურნეო ბანკს მიეცა დირექტივა, მეორე კვარტალში სოფლის მეურნეობისათვის საწარმოო მიზნით ფინანსების მისაწოდებლად გასცეს არა ნაკლებ 88,8 მილიონი მანეთისა. აქედან მანქანების მისაწოდებლად — 59 მილიონი მანეთი, ტრაქტორების მისაწოდებლად 8,5 მილიონი მანეთი. სახკომსაბჭომ წინადადება მისცა მოკავშირე რესპუბლიკების მთავრობებს — უზრუნველჰყონ ამ მთავარ ღონისძიებათა განხორციელება, რომლებიც დაკავშირებულნი არიან საბჭოთა კავშირის დადგენილებასთან მოსავლიანობის გადიდების ზომების შესახებ. ამასთან ერთად განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ფინანსების გაცემას მუშა საქონლის, მინერალური სასუქის და თესლის მისაწოდებლად. ყურადღება უნდა მიექცეს აგრეთვე ფინანსების მიცემას თესლის გასაწმენდად, ბალახის დასათესად და მავნებლებთან საბრძოლველად (ადს).

გლეხთა მღელვარება იაპონიაში

ტოკიო, 11 იანვარი. გიფუს პრეფექტურაში ადგილი ჰქონდა გლეხთა მღელვარებას. მღელვარება გამოიწვია ხელისუფლების პროექტმა, რომლის მიხედვითაც მდინარე საისა და ანგრაზე უნდა ააგონ კაშხალი, რასაც მოჰყვება დასამუშავებელი მიწის დიდი მოედნის დაფარვა წყლით. მოხდა შეტაკება გლეხებსა და პოლიციის შორის, რომლის დროსაც 30 კაცი დაიჭრა. მღელვარების ჩასაქრობად 3 როტა გამოიწვიეს. გაზეთების ცნობით, დააპატიმრეს 100-მდე გლეხი, რომელთაც წაქეზებას აბრალებენ. (ადს)

პილსუდსკის რესპუბლიკაში

პოლონეთის სააგენტო უარჰყოფს

ვარშავა, 11 იანვარი. როგორც პოლონეთის სააგენტო აცხადებს, მას დავალებული აქვს გადაჭრით უარჰყოს ამ ცოტა ხნის წინ პრესაში გამოქვეყნებული ცნობები პოლონეთის მთავრობის შემადგენლობაში მოსალოდნელ ცვლილებების შესახებ. (ადს).

ბელორუსთა გრომადის საქმე

ვარშავა, 11 იანვარი. ვილნოდან მიღებული ცნობით, ბელორუსთა გრომადის საქმის გარჩევა სააპელაციო სასამართლოში დანიშნულია 28 იანვრისათვის.

სასამართლოს დადგენილებით, საქმე გარჩევა მოწმეებისა და ბრალდებულთა უმრავლესობის დაუსწრებლად. ბრალდებულთა დიდი ნაწილი ვილნოდან გადაყვანილია პოლონეთის სხვა საპყრობილეებში. (ადს).

ვოევოდების თათბირი

ვარშავა, 11 იანვარი, როგორც იუწყებიან, ამ დღეებში ლვოვში გაიმართა დასავლეთ უკრაინის ვოევოდების თათბირი. თათბირში მონაწილეობა მიიღო მთავრობასთან თანამშრომლობის მომხრე უპარტიო ბლოკის დეპუტატმა პოლკოვნიკმა კოცმა, თათბირზე განხილულ იქნა უკრაინული საკითხი.

აღმოსავლეთ სააგენტოს ცნობით, თათბირში მონაწილეობას იღებდა აგრეთვე სამხედრო უწყების წარმომადგენელი. განხილული საკითხების ხასიათის გამო, თათბირმა საჭიროდ სცნო საიდუმლოდ შეინახოს თავისი დადგენილებები. თუ მხედველობაში მივიღებთ „ოსტ ექსპრეს"-ის სააგენტოს მიერ გამომჟღავნებულ ცნობებს უკრაინის წინააღმდეგ მიმართულ სამხედრო მზადების შესახებ, ვოევოდების თათბირი ლვოვში და ისიც სამხედრო უწყების წარმომადგენელთა მონაწილეობით სპეციფიურ ხასიათს ღებულობს. (ადს).

ვინ ავრცელებს ჭორებს საბჭ. კავშირის შესახებ

ხარბინი, 11 იანვარი. იაპონური გაზეთი „ნიჩი-ნიჩი" კომენტარიებს უკეთებს „ზარია"-ს ცნობას იმის შესახებ, ვითომ საბჭოთა მთავრობას მოლაპარაკება ჰქონდეს აღმოსავლეთ ჩინეთის რკინიგზის საბჭოთა ნაწილის გაყიდვის შესახებ. გაზეთი ფიქრობს, რომ ამ ცნობებს ავრცელებს ოსტროუმოვი (თეთრგვარდიელი, აღმოსავლეთ ჩინეთის რკ. გზის ყოფილი მმართველი).

ბორასა და ნორისის გარშემო შექმნილ სიყალბის გამოკვლევა

ვაშინგტონი, 11 იანვარი, როგორც იუწყებიან, სენატორმა ბორამ გამოსთქვა სურვილი, რომ ჩრდ. ამერიკის შეერთ. შტატების მთავრობამ დაიხმაროს საბჭოთა კავშირის მთავრობა იმ სიყალბის გამოკვლევაში, რომელიც მიზნად ისახავს დაამტკიცოს, ვითომ სენატორებმა ბორამ და ნორისმა საბჭოთა კავშირის სრულუფლებიან წარმომადგენლისაგან (პარიზში) მიიღეს თითომ 100.000 დოლარი საბჭოთა კავშირის ცნობისათვის ნიადაგის მოსამზადებელ კამპანიის საწარმოებლად.

ამასთან დაკავშირებით სახელმწიფო დეპარტამენტი აცხადებს, რომ მას ბორასაგან არ მიუღია არავითარი შუამდგომლობა, თუ ბორა ასეთ შუამდგომლობას აღძრავს, სახელმწიფო დეპარტამენტი მიმართავს საფრანგეთის მთავრობას, რომელსაც შეუძლია იშუამდგომლოს საბჭოთა კავშირთან მოსალაპარაკებლად. (ადს).

ვაშინგტონი, 11 იანვარი. ბორას ირგვლივ შექმნილი სიყალბის გამოსაკვლევად დანიშნულ სენატის კომისიის სხდომაზე ბორამ მოითხოვა, რომ ჩრდილოეთ ამერიკის მთავრობამ მიმართოს საბჭოთა კავშირის მთავრობას თხოვნით—სიყალბის წყარო გამოკვლეულ იქნეს შეთანხმებით.

კომისიის განკარგულებაში არის ყალბი საბუთი, რომელზედაც ხელი ძალიან მოხერხებულად არის მოწერილი. ეს საბუთი ვითომ წარმოადგენს იმ დოკუმენტის ასლს, რომელიც აქვს საბჭოთა კავშირის წარმომადგენლობას პარიზში და რომელიც ჩრდილოეთ ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის განკარგულებაშია.

მე ვფიქრობ,—განაცხადა ბორამ, — რომ ჩრდილოეთ ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა ვალდებულია გამოარკვიოს ეს საქმე. მჯერა, რომ ამ საქმის გამორკვევა შესაძლებელია. (ადს).

ამხ. რუძუტაკის დანიშვნა

მოსკოვი 12 იანვარი. შრომისა და თავდაცვის საბჭომ შრომისა და თავდაცვის საბჭოს რწმუნებულად გაზაფხულის თესვის კამპანიის ჩასატარებლად დანიშნა ამხ. რუძუტაკი, ხოლო მის თანაშემწედ—ამხ. კუბიაკი. (ადს).

მოსკოვი

(ტელეგრაფით საკუთარი კორესპონდენტისაგან)

მარცვლეული კულტურის განვითარებისათვის ამ.-კავკასიაში

მოსკოვი, 12 იანვარი. საკავშირო სახალხო კომისართა საბჭომ დაადგინა, თესვის კამპანიის ნაყოფიერად ჩატარებისათვის, ამიერ-კავკასიას მიეცეს 40 ათასი მანეთი. აღნიშნული თანხა უნდა მოხმარდეს აგრეთვე სათეს მარცვლეულის შერჩევას. ცენტრალური სასოფლო-სამეურნეო ბანკი, მთავრობის მიერ გადაცემულ თანხის გარდა, მისცემს ამიერ-კავკასიას სესხად მარცვლეული მეურნეობათა განვითარებისათვის 3,4 მილიონ მანეთს.

ჩაის მეურნეობა საქართველოში

მოსკოვი, 12 იანვარი. საკავშირო სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან არსებულ სამეცნიერო-ტექნიკურ სამმართველოს სხდომაზე მოსმენილ იქნა პროფესორ პალიბინის ვრცელი მოხსენება ჩაის კულტურის განვითარების პერსპექტივების შესახებ საქართველოში.

მოხსენების გარშემო, მიღებულია დადგენილება, რომლის თანახმად 1934 წელს ჩაის პლანტაციის მოედანთა საერთო სივრცე მთელ საქართველოში, აჭარისტანისა და აფხაზეთის ჩართვით, უნდა შეადგენდეს 46 ათას ჰექტარს.

კრებამ ამასთანავე დაადგინა, რომ რადგან ჩაის მოთხოვნილება ბაზარზე მეტად გაიზარდა და სახელმწიფო იძულებულია საიმპორტო ჩაიზე [illegible] უცხოეთის ვალიუტა, საკითხი საკუთარი ჩაის კულტურის განვითარების შესახებ ცნობილ იქნას განსაკუთრებულად აქტიურ ამოცანად.

კურსები მეურნეობათა მშენებლობის საკითხებზე.

მოსკოვი, 12 იანვარი. კოლექტიურ მეურნეობათა სრულიად საკავშირო ცენტრმა დაამტკიცა გეგმა კურსების მოწყობის შესახებ კოლექტიურ მეურნეობათა მშენებლობის საკითხებზე. გეგმის თანახმად სულ მთელ საბჭოთა კავშირში უნდა მოეწყოს 127 კურსი, მათ შორის 10 იქნება საოლქო კურსი.

მემარჯვენე გადახრის ოპორტიუნისტული სახე

2. კლასიური ბრძოლის საკითხები პროლეტარიატის დიქტატურის ხანაში. *)

მემარჯვენე ელემენტებს თავისებურათ ესმით არა მარტო გლეხობასთან კავშირის საკითხი, არამედ კლასიურ ბრძოლის საკითხებიც. მათი შეხედულება ამ საკითხებზე, რომელიც არსებითად კლასიური ბრძოლის უარყოფას მოასწავებს ბოლშევიკური პარტიისათვის მიუღებელია. პროლეტარიატის დიქტატურის ხანაში კლასიური ბრძოლის მნიშვნელობა იმაში მდგომარეობს, რომ მუშათა სახელმწიფოს და მის ხელმძღვანელ პარტიისათვის ის წარმოადგენს საფუძველს მთელი შემოქმედებითი მუშაობისათვის საზოგადოებრივი ცხოვრების ყოველ დარგში. ჩვენი პარტიის მუშაობა უნაყოფო იქნებოდა, თუ ის საფუძვლად არ დაედებოდა კლასიურ ძალთა განწყობილების კონკრეტიული ანალიზი, მით უმეტეს დღევანდელ პირობებში, როცა კლასიური ბრძოლა შედარებით გამწვავებულ ხასიათს ღებულობს. რამდენიც არ უნდა ეცადონ მემარჯვენეებმა გვერდი აუარონ კლასიურ ბრძოლის არსებობას და მისი გამწვავების ფაქტებს, სინამდვილე მაინც ბევრ მათგანს, რომელთაც საბოლოოდ არ დაუკარგავთ მისი გაგების მარქსისტული უნარი, აიძულებს ანგარიში გაუწიონ ამ ბრძოლის ფაქტებს.

კლასიური ბრძოლის გამწვავების დამახასიათებელ მოვლენათ, რომლის მიზეზებს ჩვენ ქვემოთ შევეხებით, უნდა ჩაითვალოს ის პროცესები, რომლებსაც დღეს ჩვენს სინამდვილეში ადგილი აქვს. პირველ ყოვლისა მთავარ ნიშანს კლასიურ ბრძოლის გამწვავებისა წარმოადგენს, გასულ წელში კულაკების პირველი სერიოზული ცდა საბჭოთა ხელისუფლების პოლიტიკისადმი აქტიურ წინააღმდეგობის გაწევისა პურის დამზადების საქმეში. გასულ წელს იმ კლასიური მომენტების გარდა, რომლებმაც თავი იჩინა პურის დამზადების დროს, სოფლად დღესაც ჩვენ საქმე გვაქვს კულაკების აქტივობასთან საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ, რომლის საუკეთესო გამოხატულებას მუშ. გლეხ. კორესპონდენტებზე და ღარიბ გლეხობაზე თავდასხმის შემთხვევები წარმოადგენს. კლასიური ბრძოლის გამწვავების გამოხატულებას შეიცავს აგრეთვე შახტის ცნობილი საქმე, რომლის ლიკვიდაცია კიდევ არ გვაძლევს საბუთს ვიფიქროთ, რომ ჩვენს ქვეყანაში ადგილი არ ქონდეს ან არ ექნება შახტის საქმის მგზავს მოვლენებს ამა თუ იმ სახით, სიძლიერით თუ ფორმით. ყველა ეს ფაქტები კლასიური ბრძოლის გამწვავების საუკეთესო დამამტკიცებელნი არიან. მიუხედავათ მათი სიცხადისა, ადგილი აქვს მათ მემარჯვენეების მხრივ, მიჩქმალვას და ამგვარად თვით კლასიური ბრძოლის არსებობისათვის ანგარიშის არ გაწევას.

კლასიური ბრძოლის თეორეტიული და პრაქტიკული გაგება მემარჯვენე ელემენტების მხრივ მოკლებულია რევოლიუციონურ შინაარს, რის გამო ის წარმოადგენს ლენინის სწავლის ოპორტიუნისტულ დამახინჯებას ამავე საკითხის შესახებ. როგორ დებულებაში შეიძლება ჩამოყალიბებული იქნეს მემარჯვენე ელემენტების შეხედულება კლასიურ ბრძოლის საკითხებზე? ამ მხრივ ამომწურავ პასუხს იძლევა ამხ. სტალინი, თავის სიტყვაში გასული წლის აპრილის ცეკას პლენუმის შედეგების შესახებ. „.. არის ხალხი, რომლებიც ფიქრობენ, რომ ახალი ეკონომიური პოლიტიკა წარმოადგენს არა ბრძოლის გაგრძელებას კაპიტალისტურ ელემენტებთან, მათ შორის კულაკობასთან, მათი დაძლევის მიზნით, არამედ ბრძოლის შეწყვეტას კულაკობასთან და სხვა კაპიტალისტურ ელემენტებთან". ამ შემთხვევაში მემარჯვენე ელემენტები გამოდიან იმ შეხედულებიდან, რომ ჩვენ კაპიტალიზმიდან კომუნიზმში გარდამავალი ხანის გავლით თანდათანობით უახლოვდებით უკლასო საზოგადოებას, მაგრამ ეს თავის თავად სწორი მარქსისტული დებულება კარგავს თავის რეალურ მნიშვნელობას და ხდება განყენებულ ცნებათ, როდესაც ის ცილდება ყოველდღიურ ცხოვრების ფარგალს. მემარჯვენე ელემენტები ფიქრობენ, რომ რაკი ახალი ეკონომიური პოლიტიკა უზრუნველჰყოფს სოციალისტურ მშენებლობის წარმატებით მსვლელობას და მაშასადამე იძლევა რეალურ შესაძლებლობას უკლასო საზოგადოებისაკენ წინ სვლისათვის, კლასიური ბრძოლა ამ გარდამავალ პროცესთან დაკავშირებით არ უნდა მწვავდებოდეს და ღრმავდებოდეს, არამედ პირიქით ის უნდა სუსტდებოდეს და კარგავდეს თავის მნიშვნელობას. მხოლოდ თუ ჩვენში მაინც ადგილი აქვს კლასიურ ბრძოლის გამწვავებას, ამ ფაქტს მემარჯვენე ელემენტები ხსნიან თითქოს შემცდარი პოლიტიკური ხაზით.

ამით აიხსნება ის გარემოება, რომ მემარჯვენე ელემენტების აღშფოთებას არა აქვს საზღვარი, როდესაც პარტია მიუთითებს ბრძოლის გაძლიერების აუცილებლობაზე კაპიტალისტურ ელემენტების წინააღმდეგ. როგორ, ეკითხებიან ისინი, ღონისძიებანი მიმართულნი კაპიტალისტურ ელემენტების წინააღმდეგ ხომ გამოიწვევს ურთიერთობის გამწვავებას კლასებს შორის, რაც მათი აზრით ეწინააღმდეგება ახალ ეკონომიურ პოლიტიკას ან უკეთ რომ ვსთქვათ საერთოდ გარდამავალ ხანის ბუნებას, რომელიც თითქოს ზედმეტად ხდის თვით კლასიურ ბრძოლას. ასეთია დაახლოვებით მემარჯვენე ელემენტების შეხედულებები ამ საკითხზე,რომლებიც შეიძლება უარყოფილი იქნენ, როგორც არა სწორი შეხედულებანი, ჩვენი სინამდვილის შესახებ.

მემარჯვენე ელემენტების აღნიშნული დებულება კლასიურ ბრძოლის შესახებ შედეგია კლასთა ურთიერთობის და გარდამავალ ეპოქის ეკონომიკის არა სწორი გაგებისა. ისინი ივიწყებენ იმ გარემოებას, რომ **სოციალისტური მშენებლობის წარმატებითი მსვლელობა ახალ ეკონომიური პოლიტიკის საფუძველზე კლასიურ ბრძოლის გამწვავებას იწვევს და არა მის შენელებას.** ეს ადვილი გასაგებია თუ მხედველობაში გვექნება არა მხოლოდ ფორმალური დებულება იმის შესახებ, რომ ჩვენ მივისწრაფვით უკლასო საზოგადოებისაკენ, არამედ თვით კლასების არსებობის ფაქტი და ის მოვლენა, რომ სოციალისტურ მშენებლობის წარმატებითი მსვლელობის გამო სახალხო მეურნეობის კაპიტალისტური სექტორის მატარებელი კლასები შევიწროვებულნი რჩებიან. კლასიური ბრძოლის გამწვავება შემცდარი პოლიტიკის „შედეგი" კი არ არის, არამედ სწორი პარტიული პოლიტიკის, რამდენადაც ეს პოლიტიკა უზრუნველჰყოფს მუშათა კლასის ჰეგემონიას ჩვენს ქვეყანაში, რის პრაქტიკულ გამოხატულებას წარმოადგენს თვით სოციალისტური მშენებლობა და სახალხო მეურნეობის სოციალისტური სექტორის გაძლიერება. მხოლოდ კლასების მოსპობის რეალურ პროცესის საფუძველზე აქვს თავისი მნიშვნელობა იმ ცნობილ მარქსისტულ დებულებას, რომ გარდამავალი ხანის გავლით ჩვენ მივდივართ უკლასო საზოგადოების დამყარებისაკენ. მემარჯვენე ელემენტები ამ მუხლშიც ამახინჯებენ ლენინის მოძღვრებას.

კლასიური ბრძოლის **შედარებითი გამწვავება** უკანასკნელ ხანში მეურნეობის სოციალისტური სექტორის გაძლიერებასთან ერთად ე. ი. ჩვენი შეტევით კაპიტალისტურ ელემენტების წინააღმდეგ სიმართლეთ არ მიაჩნიათ, როგორც მემარჯვენეებს ისე „მემარცხენეებსაც". მემარჯვენეები, რომლებიც ანგარიშს არ უწევენ კლასების არსებობას ჩვენში, კლასიურ ბრძოლის გამწვავებას ხსნიან, როგორც დავინახეთ თითქოს არა სწორი პოლიტიკით. ინტერესს მოკლებული არ იქნება შევეხოთ იმას, თუ როგორ ესმით ეს საკითხი „მემარცხენეებს". ჩვენ გავიგებთ რომ ეს უკანასკნელნი მემარჯვენეებთან ერთად არსებითად ერთ წერტილში სცემენ. ტროცკისტები იწმუნებიან, რომ კლასიური ბრძოლის გამწვავება ჩვენში ამ უკანასკნელ ხანებში, შედეგია სოციალისტური ფრონტის შესუსტების და კაპიტალისტურის გაძლიერების, რაც მათი აზრით უნდა მიეწეროს შემცდარ პოლიტიკურ ხაზს. მაშასადამე — ასე ფიქრობენ ისინი მემარჯვენეებთან ერთად — უნდა შეიცვალოს პარტიული პოლიტიკის არსებული კურსი. აქ მათ შორის სრული თანხმობაა და ეს თანხმობა ჩვენ არ უნდა გვაკვირვებდეს, თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ გარემოებას, რომ როგორც „მემარცხენე" ისე მემარჯვენე გადახრების საფუძველს წვრილ-ბურჟუაზიული არე წარმოადგენს, **რის გამო მათ შორის უფრო მეტია საერთო ვიდრე განსხვავება.** მაგრამ ყოველივე ამას რომ თავი დავანებოთ, მტკიცება იმის შესახებ, რომ თითქოს კლასიური ბრძოლის მიზეზს წარმოადგენდეს ჩვენი სისუსტე და კაპიტალისტური ელემენტების სიძლიერე, მოკლებულია ყოველგვარ საფუძველს. ეს რომ ასე ყოფილიყო ე. ი. ჩვენი პარტიული პოლიტიკა რომ ხელს უწყობდეს კაპიტალისტური ძალების გაძლიერებას და სოციალისტურის კი შესუსტებას, მაშინ იშლება საკითხი, რატომ უნდა ვებრძოდეთ ჩვენ კაპიტალისტური ელემენტები. რატომ მაგალითად კულაკი თავს ესხმის სოფლად გლეხკორს, როდესაც ის წინასწარ დარწმუნებულია იმაში, რომ არა თუ ერთი ან ორის, არამედ გლეხკორების მასიური მოსპობაც რომ შეეძლოს, ამით სახელმწიფოებრივ ძალაუფლებას მაინც ვერ დაიბრუნებს. მაგრამ, თუ, მიუხედავათ ასეთი შეგნებისა, კულაკობა მაინც ხელს არ იღებს ინდივიდუალურ გამოსვლებზე, ერთგვარ ტერორისტული აქტების სახით, ეს ამტკიცებს არა მათ გაძლიერებას, არამედ შედარებით შევიწროვებას სოციალისტურ სექტორის გაძლიერებით. ეს რომ ასე არ იყოს, მაშინ კულაკობის ამგვარ აქტივობას ადგილი უნდა ჰქონოდა უფრო ადრე, მაშინ, როდესაც საქმე გვქონდა მხოლოდ დანგრეულ მეურნეობის აღდგენის პროცესთან და არა მეურნეობის რეკონსტრუქციის პერიოდთან. ყოველივე ამის გაგება მიუწდომელი ხდება ტროცკისტულ განყენებულ თავებისათვის, რომლებიც მეტ ანგარიშს უწევენ მყვირალა ფრაზებს, ვიდრე ცოცხალ ფაქტებს ჩვენს ყოველდღიურ საზოგადოებრივ ცხოვრებიდან. ამრიგად, **კლასიური ბრძოლის გამწვავება მაჩვენებელია არა ჩვენი შესუსტების, არამედ გაძლიერების, სწორ პარტიულ პოლიტიკურ ხაზის საფუძველზე, რომლის მნიშვნელობა არ ესმით, როგორც „მემარცხენეებს" ისე მემარჯვენეებს.**

მემარჯვენეებს არ ესმით ან არ უნდათ გაიგონ პროლეტარიატის კლასიური ბრძოლის ამოცანები ძალა-უფლების დაპყრობის შემდეგ. თუ მათ შეხედულებებს გავყვებით დავინახავთ, რომ ისინი ეწინააღმდეგებიან ლენინიზმს, რომელიც კლასიური ბრძოლის ამოცანებს არ საზღვრავს ძალა-უფლების დაპყრობით პროლეტარიატის მიერ, არამედ სთვლის მას მხოლოდ პირველმნიშვნელოვან ნაბიჯად კლასების მოსპობის გზაზე. „რომ მოვსპოთ კლასები—სწერდა ლენინი—საჭიროა, პირველ ყოვლისა, ჩამოვაგდოთ მემამულეები და კაპიტალისტები. ამოცანის ეს ნაწილი ჩვენ შევასრულეთ, მაგრამ ეს მხოლოდ ნაწილია და ამავე დროს არა ყველაზე უფრო ძნელი. რომ მოვსპოთ კლასები საჭიროა, მეორეთ, მოსპობილ იქნეს განსხვავება მუშასა და გლეხს შორის, რომ ყველანი მომუშავეებათ (работниками) გავხდეს. ეს ამოცანები გაცილებით უფრო მეტად ძნელია და ხანგრძლივი" (ტ XVI, 351). ვიდრე არ იქნება განხორციელებული კლასიური ბრძოლის ეს მეორე ამოცანა, შეუძლებელია ადგილი არ ექნეს კლასიურ ბრძოლას და ზოგჯერ მის გამწვავებას, რადგან მისი განხორციელების პირობათ ითვლება ძველი ეკონომიკის სრული გარდაქმნა სოციალისტურ მეურნეობის ნიადაგზე. მხოლოდ ეს გარდაქმნის პროცესი აუცილებლად ხდის კლასიურ ბრძოლას. ძველი ეკონომიკის საფუძველზე აღმოცენებულ კლასებს და ჯგუფებს, რომლებიც ჩვენში არსებობენ, რამდენადაც სახალხო მეურნეობის სოციალისტური სექტორის გვერდით, როგორც მრეწველობაში ისე სასოფლო მეურნეობაში, არსებობენ კიდევ სხვა ფენები, რომელთა ნათელსაყოფად საკმაო იქნება გავიხსენოთ ლენინის სწავლა ჩვენი ეკონომიკის ხუთ სხვადასხვა შემადგენელ ნაწილის შესახებ, არ შეუძლიათ დარჩნენ პასიურნი ამ პროცესისადმი. ეს ანბანურ ჭეშმარიტებათ ითვლებოდა და ითვლება დღესაც ნამდვილ მარქსისტებისათვის. ამიტომ **გაუგებარია მემარჯვენე ელემენტების გაკვირვება იმ გარემოებით, რომ ჩვენში ადგილი აქვს კლასიურ ბრძოლას და ზოგჯერ მის გამწვავებას, რამდენადაც არ უნდა გვქონდეს ჩვენ ამის სურვილი.**

აღნიშნულ საკითხში მემარჯვენეების შეცდომის ერთ-ერთი სათავე ამხ. სტალინის სამართლიანი აღნიშვნით მდგომარეობს იმაში, რომ მათ „არ ესმით კლასიური ბრძოლის მექანიკა პროლეტარიატის დიქტატურის პირობებში, რისთვისაც ისინი ადვილად მიდიან დათმობებზე, კაპიტალიზმის მიმართ". (სიტყვა წარმოთქმული მოსკოვის კომიტეტის ოქტომბრის პლენუმზე). კლასიური ბრძოლის მექანიკის, მისი ფორმების არ ცოდნა მემარჯვენეების მიერ გამოწვეულია იმ გარემოებით, რომ ისინი ანგარიშს არ უწევენ იმ ცვლილებებს კლასების ურთი-ერთ დამოკიდებულებაში, რომლებიც შეაქვს მასში პროლეტარიატის დიქტატურას. აქედან კი აკეთებენ შემცდარ დასკვნებს კლასიურ ბრძოლის შესუსტების გარდამავალ ხანაში. სინამდვილეში კი ჩვენ საქმე გვაქვს კლასების არსებობის მხოლოდ **ადგილის შეცვლასთან**, რაც არავითარ შემთხვევაში არ უარჰყოფს მოწინააღმდეგე კლასების არსებობას და მათ ურთიერთ ბრძოლას. პროლეტარიატი, მისი კლასიური დიქტატურის განხორციელების გზით დამონავებულ კლასიდან შეიქმნა გაბატონებული კლასი, აქედან გამომდინარე ეკონომიური და პოლიტიკური შედეგები, რომლებსაც ვერავითარ შემთხვევაში ვერ შეურიგდება ვერც ძველი კაპიტალისტური კლასები, ვერც ახალი ბურჟუაზია. მუშათა კლასი აწარმოებს ძველი საზოგადოების სოციალისტურ ნიადაგზე გარდაქმნას და მაშასადამე თანდათანობით უსპობს კაპიტალისტურ კლასებს არსებობის სოციალურ - ეკონომიურ ბაზას, თანდათანობით ამზადებს საერთოდ პირობებს კლასების მოსპობისათვის. ყოველივე ეს ხდება კაპიტალიზმიდან კომუნიზმში გარდამავალ ეპოქის გასწვრივ, მაგრამ მემარჯვენე ელემენტებს მაინც არ უნდათ გაიგონ ის, რომ სწორედ **ამისათვის პროლეტარიატის დიქტატურა წარმოადგენს კლასიურ ბრძოლის არა ჩვეულებრივ, არამედ მის უაღრესად განვითარებულ და მკაცრ ფორმას,** რამდენადაც მისი არსებობის განმავლობაში კლასების ურთიერთ დამოკიდებულება უფრო მეტად მწვავდება, კლასიური ბრძოლა უფრო გააფთრებულ ხასიათს ღებულობს. ასეთია ლენინის სწავლა ამ საკითხზე. **არავითარი საერთო არ შეუძლია ჰქონდეს მასთან მემარჯვენე ელემენტების ლაყბობას კლასების თანხმობისა და კლასიურ ბრძოლის შესუსტების შესახებ გარდამავალ ხანაში.** ლენინიზმის ამ დებულების სიმართლეს მოწმობს კლასიური ურთიერთობა დღეს ჩვენში, რომელიც შეუძლებელია გაგებული იქნეს, როგორც შესუსტება კლასიური ბრძოლის.

მუშათა კლასის და გლეხობის ღარიბ ფენების კლასიურ ბრძოლას, საშუალო გლეხობასთან კავშირში, ხელმძღვანელობს ჩვენი პარტია, რომელიც კლასიურ ძალთა განწყობილების კონკრეტიულ ანალიზის საფუძველზე სახავს გამარჯვების გზებს. მემარჯვენე ელემენტები გვერდს უვლიან კლასიურ ძალთა განწყობილების ნამდვილ ვითარებას და ნებსით თუ უნებლიეთ იძლევიან მის დამახინჯებულ სურათს. ეს არსებითად ერთი მხრივ გულისხმობს კაპიტალისტურ ძალების იმგვარ შეფასებას, რომელიც თითქოს საფრთხეს არ წარმოადგენდეს პროლეტარიატის დიქტატურის არსებობისათვის, ან უკეთ რომ ვსთქვათ, მემარჯვენეების მხრივ ადგილი აქვს კლასიურ მტრების ძალთა სიძლიერის დაუფასებლობას, მხოლოდ მეორე მხრივ კი პროცესების უარყოფას, რომლებსაც ადგილი აქვს გლეხობაში და ნაწილობრივად მუშათა კლასში, მასში ახალ ფენების გადასვლის ნიადაგზე. როგორია კლასიურ ძალთა განწყობილების ნამდვილი სურათი ჩვენში?

მუშათა კლასი ჩვენში გაბატონებულ კლასს წარმოადგენს, რომელიც აწარმოებს და ხელმძღვანელობს სოციალისტურ მშენებლობას. ამ მუშაობის პროცესში ის ახალ ორგანიზატორულ გამოცდილებათა ნიადაგზე მიღებულ ცოდნით ვითარდება არა მხოლოდ პოლიტიკურად, არამედ კულტურულადაც, რასაც უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს მისთვის, როგორც ახალი ცხოვრების შემქმნელი კლასისათვის. სოციალ-გამცემლები მეორე ინტერნაციონალიდან დღესაც ფიქრობენ, რომ მუშათა კლასი ვერ შესძლებს საჭირო ცოდნის და გამოცდილების მიღებას, რის შედეგათ მათი დამარცხება უნდა მოხდეს. მაგრამ როგორც მაშინ— ძალა-უფლების აღების დროს, ეხლაც ოპორტიუნისტები ივიწყებენ იმას, რომ მუშათა კლასი სოციალისტურ მშენებლობის პროცესში ღებულობს შესაფერ ცოდნას და გამოცდილებას. მუშათა კლასი თვისობრივ ზრდასთან ერთად იზრდება აგრეთვე რიცხვობრივადაც. პარალელურად სოციალისტური მშენებლობის წარმატებით მსვლელობისა. ამიტომ ჩვენთვის შეუმჩნეველი არ უნდა დარჩეს საკითხის მეორე მხარე, რაც მემარჯვენე ელემენტებს არ უნდათ შეითვისონ და ანგარიში გაუწიონ მას. მუშათა კლასის რიცხვობრივი ზრდა მიმდინარეობს მისი ახალი კადრების შევსების ხარჯზე, რომლებსაც არ შეუძლიათ თან არ მოიტანონ იმ საზოგადოებრივ წრის სულის კვეთება, საიდანაც ისინი გამოვიდენ, განსაკუთრებით კი გლეხური განწყობილება. რადგან მუშათა კლასის რიგები უმთავრესად ივსება მშრომელი გლეხობიდან. გარდა ამისა, შეუძლებელია არ იქნას მიღებული მხედველობაში ის გარემოებაც, რომ ჩვენს პირობებში მუშათა კლასის ზოგიერთ ფენებს კავშირი აქვთ სოფელთან, რასაც არ შეუძლია შესაფერი გავლენა არ მოახდინოს მუშათა კლასის ფსიქოლოგიაზე. თუ ყოველივე ამას მივუმატებთ იმას, რომ მუშათა კლასს, რაკი ის ეკონომიურად და პოლიტიკურად გაბატონებული კლასია ჩვენს ქვეყანაში, ეტმასნება სოციალურად სრულებით უცხო ელემენტები, დავინახავთ, რომ მისი თვისობრივი და რიცხვობრივი ზრდა კიდევ არ გულისხმობს ამ კლასზე წვრილ ბურჟუაზიულ სტიქიის გავლენის საფრთხის არ არსებობას. პარტია დაუშვებდა შეცდომას იმ შემთხვევაში თუ ის ნაცვლად ამ საფრთხის გამოაშკარავებისა, მისი დაძლევის მიზნით, შეეცდებოდა ხელი დაეფარებია მისთვის, როგორც ამას სჩადიან მემარჯვენე ელემენტები. წვრილ ბურჟუაზიული სტიქიის გავლენის საშიშროების დღის სინათლეზე გამოტანა, მისი არსებობის მიზეზების აღნიშვნით და დაძლევით წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს პირობას პროლეტარიატის კლასიურ ბრძოლის გამარჯვებით დამთავრებისათვის. ამ საშიშროების მიჩქმალვას შეუძლია სამსახური გაუწიოს მხოლოდ ჩვენს კლასიურ მტრებს. მიუხედავათ ამისა ამხ. უგლანოვმა დაუშვა უაღრესად დიდი შეცდომა, როდესაც მან მოსკოვის კომიტეტის გასული წლის სექტემ-

---

*) დასასრული. (იხ. „კომუნისტი" № 7).